

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 28-01-2025
Sagsnr.: 24/29969
Dok.løbenr.: 25708/25

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenaar.dk

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 28. januar 2025 meddelt miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ til IE-husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa, matr. nr. 5, 14 og 362, Tumbøl, Felsted.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende eksisterende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	585	416
Stald BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	783	554
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv	51	40
Stald BBR 8 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	827	552
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		21

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Stald BBR 6 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	841	667
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		17
Hestestald	Heste; dybstrøelse	74	36
I alt			2.303

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til følgende gødningsopbevaringsanlæg samt øvrige tekniske anlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 3.396 m³ med et overfladeareal på 737 m² og fast teltoverdækning (BAT-krav)
- Eksisterende gyllebeholder på 1.800 m³ med et overfladeareal på 453 m² og mulighed for at etablere fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Eksisterende gyllebeholder på 1.200 m³ med et overfladeareal på 309 m² og mulighed for at etablere fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Nyt dybstrøelsesoplag på 660 m² i en eksisterende plansilo
- Eksisterende udleveringsstald i BBR 9 på Hellinghøjvej 5
- Eksisterende ridebane på ca. 20 x 60 m
- Eksisterende foderlade på ca. 480 m²
- Eksisterende maskinhus på ca. 290 m²
- Eksisterende værksted og maskinhus på ca. 300 m²
- Eksisterende maskinhus på ca. 1.600 m²
- Tre eksisterende kornsiloer á 764 m³ med en højde på 12 m

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk

med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø-og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 28. januar 2025 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 25. februar 2025, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøgodkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa

§ 16a, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v. med senere
ændringer

Godkendelsesdato:
28. januar 2025

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa har mere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

IE-husdyrbrug har udover VVM-pligt krav om at anvende den bedste tilgængelig teknik (BAT), så ammoniak-, lugt-, støj-, og fosforemissioner begrænses, og ressourcer udnyttes mest effektivt, herunder at der frembringes mindst muligt affald. BAT indebærer også en forpligtelse fra den 21. februar 2021 til at oplære medarbejdere, at have et miljøledelsessystem, at udarbejde en beredskabsplan og at gennemføre godt landmandsskab.

Indholdsfortegnelse

A.	Afgørelse	5
	Dispensationer	7
	Baggrund og særkender for afgørelsen	8
	Historik	8
	Ansøgning	8
	Landskabelige værdier og særkender	9
	Erhvervsmæssigt nødvendigt	10
	Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	10
	Natur	10
	Jord, grundvand og overfladevand	12
	Lugtgener	13
	Øvrige emissioner og gener	14
	Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af slagtesvin	16
	Øvrige krav	18
	Samlet vurdering	19
	Lovgrundlag	20
	Udnyttelsesfrist	20
	Revurdering af miljøgodkendelsen	20
	Retsbeskyttelse	20
	Ophævelse af eksisterende godkendelse	20
	Andre tilladelser og dispensationer	20
B.	Vilkår for husdyrbruget	22
	Afgørelse	22
	Indretning og drift	22
	Lugt	24
	Øvrige emissioner og gener	24
	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	25
	Jord, grundvand og overfladevand	25
	Egenkontrol	27
	Beredskabsplan	27
C.	Offentlighed og klagevejledning	28
	Annoncering	28
	Naboorientering og partshøring	28
	Annoncering og afgørelse	28
	Klagevejledning	28
D.	Kommunens bilag	30
	Lugtkonsekvenszonen	30
E.	Miljøkonsekvensrapport	31

Datablad

Husdyrbrugets adresse:	Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa
Ansøger:	Hellinghøj ApS
Ansøgers CVR-nummer:	44872994
Biaktiviteter:	Gårdbiogasanlæg med en kapacitet på maksimalt 30 tons biomasse pr. dag, samt en vindmølle
Godkendelsesmyndighed:	Aabenraa Kommune
Godkendelsesdato:	28. januar 2025
Sagsbehandler:	Laura Klaver
Kvalitetssikring:	Tine Oerter Trane
Ansøgningsmateriale:	Ulla Refshammer Pallesen, Spiras
Sagsnr.:	24/29969
Kortmateriale:	Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.
Lovgrundlag:	Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa, matr. nr. 5, 14 og 362, Tumbøl, Felsted til husdyrhold med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og evt. nye anlæg.

Der godkendes følgende eksisterende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	585	416
Stald BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	783	554
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv	51	40
Stald BBR 8 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	827	552
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		21
Stald BBR 6 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	841	667
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		17
Hestestald	Heste; dybstrøelse	74	36
I alt			2.303

Der godkendes følgende gødningsopbevaringsanlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 3.396 m³ med et overfladeareal på 737 m² og fast teltoverdækning (BAT-krav)
- Eksisterende gyllebeholder på 1.800 m³ med et overfladeareal på 453 m² og mulighed for at etablere fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Eksisterende gyllebeholder på 1.200 m³ med et overfladeareal på 309 m² og mulighed for at etablere fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Nyt dybstrøelsesoplag på 660 m² i en eksisterende plansilo

Der godkendes følgende eksisterende tekniske anlæg:

- Udleveringsstald i BBR 9 på Hellinghøjvej 5
- Ridebane på ca. 20 x 60 m
- Foderlade på ca. 480 m²
- Maskinhus på ca. 290 m²
- Værksted og maskinhus på ca. 300 m²
- Maskinhus på ca. 1.600 m²
- Tre kornsiloer á 764 m³ med en højde på 12 m

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde i Figur 1.

Øvrige anlæg på Hellinghøjvej 5 knyttet til biogasanlægget er godkendt særskilt som en biaktivitet og indgår derfor ikke i husdyrbrugets miljøgodkendelse.

Figur 1. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dispensationer

Lugtgenekriteriet for nærmeste samlet bebyggelse ved Tumbøl er ikke overholdt, når staldene anvendes til slagtesvin. Da lugtmissionen ikke øges, og da den vægtede gennemsnitsafstand til nærmeste samlede bebyggelse er mere end 50% af geneafstanden, har Aabenraa Kommune mulighed for at dispensere for lugtgeneniveauet, jf. § 34 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹.

Ansøger har valgt at anvende hyppig udslusning af gylle i slagtesvinestaldene som lugtreducerende teknologi, hvorved lugtmissionen fra husdyrbruget reduceres. Hyppig gylleudslusning har en lugtreducerende effekt på 20 %.

Nærmeste samlede bebyggelse er placeret 305,4 m fra lugtcentrummet på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa. Da 305,4 m er mere end 50 % af geneafstanden på 563,5 m, og da lugtmissionen ikke øges, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at en fravigelse af lugtgeneafstanden i denne sag kan accepteres. Der meddeles derfor dispensation, så lugtgeneafstanden kan fraviges i denne sag. Aabenraa Kommune stiller vilkår til anvendelsen af hyppig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi, når der er slagtesvin i staldene. Desuden stilles der vilkår til at opretholde en god staldhygiejne, for at sikre at lugtmissionen fra husdyrbruget ikke går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

¹ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Hellinghøjvej 5, 6200 Aabenraa:

Den 24. september 2003 meddelte Aabenraa Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på Hellinghøjvej 5, 6200 Aabenraa, efter § 33 i miljøbeskyttelseslov². Den 29. august 2012 blev der meddelt afgørelse om udvidelse af dyreholdet i eksisterende stalde, hvor svineholdet blev udvidet fra 7.300 slagtesvin (30-112 kg) til 7.987 slagtesvin (30-112 kg), svarende til 245,06 DE efter dagældende omregningsfaktorer, jf. § 19 f i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³. Miljøgodkendelsen er sidenhen blevet revurderet den 4. december 2015 og den 9. marts 2021, hvor det tilladte dyrehold blev fastlagt til 7.987 slagtesvin (30-112 kg), 2 heste (300-500 kg) og 1 hest (under 300 kg).

Den 29. september 2014 blev der meddelt afgørelse om etablering af en gyllebeholder på 3.400 m³ med fast teltoverdækning, efter § 29 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴.

Den 22. januar 2022 blev der meddelt afgørelse om etablering af en kornsilo i forlængelse af to eksisterende kornsiloer, efter § 10 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵.

Der er et eksisterende gårdbiogasanlæg på ejendommen med en kapacitet for tilført biomasse på under 30 tons per dag, samt en vindmølle. Der er særskilt meddelt tilladelser til disse to biaktiviteter.

Hellinghøjvej 6, 6200 Aabenraa:

Den 3. marts 2014 meddelte Aabenraa Kommune afgørelse om skift i dyretype på Hellinghøjvej 6, 6200 Aabenraa, efter § 31 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶. Det tilladte dyrehold blev ændret fra 5.198 slagtesvin (30-100 kg) til 4.198 slagtesvin (30-112 kg), svarende til 128,53 DE efter dagældende omregningsfaktorer.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 23. oktober 2024 modtaget en ansøgning om samlet miljøgodkendelse til husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa. Der søges om miljøgodkendelse til et eksisterende produktionsareal på i alt 2.303 m² til slagtesvin og smågrise (flexgruppe) og flere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at producere efter de nye fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes i stedet for antal dyr og vægtinterval, samt godkendelse til at producere både smågrise og slagtesvin, frem for udelukkende slagtesvin. Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer.

Der søges om muligheden for at etablere fast teltoverdækning på to eksisterende gyllebeholdere på henholdsvis 1.200 m³ og 1.800 m³, samt etablere et dybstrøelsesoplag på 660 m² i en eksisterende plansilo.

² Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse

³ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁴ Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

På grund af den korte afstand mellem husdyrbrugene på henholdsvis Hellinghøjvej 5 og 6 samt nye regler om samdrift, der trådte i kræft den 1. april 2024, skal husdyrbrugene godkendes samlet, jf. § 16c i husdyrbrugloven.

Der foretages ikke ændringer i biaktiviteterne som følge af den ansøgte miljøgodkendelse til husdyrbruget.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 245 658 (version 2), scenarieberegning nr. 245 803, og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Placering af anlæg

Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa er beliggende i landzone ca. 650 m fra Felsted mod nordvest og tæt på landsbyen Tumbøl mod nordøst.

Husdyrbruget er beliggende indenfor landskabskarakterområdet 'Felsted landbrugslandskab', som omfatter det landbrugsdominerede bakkelandskab i den østlige del af Aabenraa Kommune, ved grænsen til Sønderborg Kommune. Landskabet er kendetegnet ved et småbakked til let bølget terræn med stedvise terrænvariationer i form af lavbundsområder og enkelte fladbakker. Landskabet er et karakteristisk landbrugslandskab, hvor dyrkede marker, læhegn, store og middelstore gårde samt små husmandssteder langs vejene udgør landskabets bærende elementer. Hegnsstrukturen er med til at danne middelstore, transparente landskabsrum, hvor der ofte er vidtrækkende udsigter på tværs af landskabet. Landskabet rummer flere forskellige tekniske anlæg, ligesom flere storskala landbrugsbyggerier opleves visuelt dominerende i landskabet.

I forbindelse med det ansøgte foretages der ingen bygningsmæssige ændringer, idet produktionsarealets størrelse og staldbygningerne forbliver uændrede. Der søges om mulighed for at etablere fast teltoverdækning på to eksisterende gyllebeholdere, samt mulighed for at benytte en del af den eksisterende plansilo til dybstrøelsesoplag. Teltoverdækningerne opføres i grå PVC-dug med ca. 20 graders hældning. Gyllebeholderen på 1.200 m³ har en højde på ca. 2,5 m over terræn og teltoverdækningen får en højde på ca. 3,6 m over gyllebeholderens kant, hvorved totalhøjden bliver ca. 6,1 m over terræn. Gyllebeholderen på 1.800 m³ har en højde på ca. 2,5 m over terræn og teltoverdækningen får en højde på ca. 4,4 m over gyllebeholderens kant, hvorved totalhøjden bliver ca. 6,9 m over terræn.

Det fremgår af kommunens landskabskarakteranalyse, at der kan indpasses stort landbrugsbyggeri i området, når der lægges vægt på, at disse indpasses i landskabets karakter og under hensyntagen til landskabets terrænmæssige forhold og udsigtsmulighederne. Nyt byggeri bør overvejende placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og der lægges vægt på, at den samlede bygningsmasse fremstår ensartet og harmonisk i landskabet.

Husdyrbruget er delvist afskærmet af beplantning langs Hellinghøjvej og levende hegn i markskel. Stald og gyllebeholder på Hellinghøjvej 6 er delvist synlige mod nord på en kort strækning langs Tornhøjvej, mens de øvrige stalde og anlæg på husdyrbruget afskærmes af eksisterende beplantning og således kun er synlige på en kort strækning ved forbiørsel ad Hellinghøjvej. Såfremt der etableres teltoverdækninger på to gyllebeholdere, vil teltdugene få en afdæmpet farve, i ikke-reflekterende materiale, i stil med de øvrige eksisterende teltoverdækninger på husdyrbruget og biogasanlægget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at teltoverdækningerne skal etableres i farven grå.

På baggrund af ovenstående vurderer Aabenraa Kommune, at etableringen af grå teltoverdækninger kan indpasses i landskabet uden væsentlig påvirkning på det omgivende bakkelandskab, og at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én samlet enhed.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Husdyrbruget er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder i kommuneplanen, der har til formål at beskytte udpegede bevaringsværdier, herunder kulturhistoriske, geologiske eller landskabelige hensyn. Husdyrbruget ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'særligt værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser og arealanvendelse vægtes højt.

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder udpeget til råstofområde.

Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget er beliggende ca. 15 km fra landegrænsen til Tyskland. Grundet afstanden til Tyskland vurderer Aabenraa Kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Da husdyrbruget er beliggende ca. 460 m fra kommunegrænsen til Sønderborg Kommune, har Sønderborg Kommune haft ansøgningsmaterialet i høring. Sønderborg Kommune har ikke haft bemærkninger til det ansøgte.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at en godkendelse af de eksisterende produktionsarealer i stedet for antal dyr og vægtinterval samt muligheden for at producere både slagtesvin og smågrise, vil gøre det nemmere at udnyttet staldanlægget optimalt, og ejendommens indtjeningsmuligheder kan dermed optimeres.

Etablering af teltoverdækninger er erhvervsmæssigt nødvendigt, da det vil reducere mængden af regnvand i gyllebeholderne, og derved reducere omkostningerne til udbringning. Derudover vil teltoverdækningerne reducere ammoniakfordampningen.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt D.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ⁷ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7. Ansøgningsskema nr. 245 658.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Kategori 1 natur mod vest	1	0,0	0,1
Kategori 1 natur mod øst	1	0,0	0,0
Kategori 2 overdrev mod nord	2	0,0	0,1
Eng mod nord	3	0,0	0,5
Mose mod nord	3	0,0	0,9
Kategori 3 skov	3	0,0	0,8
Vandhul (ikke kategori 3 natur)	-	0,2	11,3
Vandhul øst (ikke kategori 3 natur)	-	0,3	14,0

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

De nærmeste § 3 beskyttede naturområder er et vandhul på Hellinghøjvej 6 og et vandhul/regnvandsbassin på Hellinghøjvej 5. Da merdepositionen for de nærmeste § 3 beskyttede naturarealer er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

⁷ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 15. marts 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 95 'Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark', der består af habitatområde H84 og fuglebeskyttelsesområde F58. Området ligger ca. 2 km vest for husdyrbruget.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV afsnit b) vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

I et engområde med tilhørende vandhuller ca. 990 m sydøst for husdyrbruget er der registreret stor vandsalamander (habitatdirektivets bilag II og IV), butsnudet frø (habitatdirektivets bilag V) og lille vandsalamander. I den nordlige del af Tumbøl Mose ca. 640 m nord for husdyrbruget er der registreret butsnudet frø. I en sø ca. 930 m øst for husdyrbruget er der registreret lille vandsalamander. Det vurderes dog, jf. vurderingerne i tidligere afsnit, at der som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret andre dyre- eller plantearter som er beskyttet af habitatdirektivets bilag IV eller V i bedriftens nærhed.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand fra produktionen og overfladevand fra udleveringsarealerne ledes til gyllekanaler og videre til forbeholder, hvorfra det pumpes til procestank i biogasanlægget. Plansiloanlægget er indrettet med fald mod afløb, som leder til biogasanlægget. Vaskepladsen er indrettet med afløb til en fortank, hvorfra det ledes til biogasanlægget. Sanitært spildevand på Hellinghøjvej 5 ledes til septiktanke og nedsivningsanlæg, og sanitært spildevand på Hellinghøjvej 6 ledes til offentlig kloak. Tagvand og overfladevand fra rene befæstede arealer ledes til Felsted Bæk.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at da det nærmeste lokalplanlagte område i landzonen er beliggende længere væk end nærmeste samlet bebyggelse, er det ikke nødvendigt at vurdere lugt for nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, da lugtgenekriteriet ved nærmeste samlet bebyggelse er overholdt. Ved det nærmeste lokalplanlagte område i landzone gælder der de samme lugtgenekriterier som ved samlet bebyggelse.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor 300 m til nærmeste samlede bebyggelse og byzone samt indenfor 100 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt.

Der søges om godkendelse til både smågrise og slagtesvin (flexgruppe), i stedet for udelukkende slagtesvin, samt anvendelsen af hyppig gylleudslusning i staldene som lugtreducerende teknologi. Hyppig gylleudslusning har en lugtreducerende effekt på 20 %. Når der er smågrise i stalden, kan der ikke indregnes en lugtreduktion fra hyppig gylleudslusning, da teknologien ikke er godkendt til smågrise. Ansøger har derfor indsendt en scenarieberegning, der viser, at lugtgenekriterierne er overholdt, når der er smågrise i staldene uden anvendelsen af hyppig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningskema nr. 245 658. Slagtesvin i staldene med hyppig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hellinghøjvej 3	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	274,0	305,4	Ja
Hellinghøjvej 1	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	344,5	Nej
Hellinghøjvej 2	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	378,9	Nej
Hellinghøjvej 3	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	305,4	Nej
Tornhøjvej 16	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	343,0	Nej
Tornhøjvej 20	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	428,9	Nej
Tornhøjvej 22	Nærmeste samlet bebyggelse	0	563,5	439,9	Nej
Felsted Ejerlav, Felsted	Nærmeste byzone	0	736,7	803,7	Ja

Tabel 4. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., scenarieberegning nr. 245 803. Smågrise i staldene uden hyppig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hellinghøjvej 3	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	164,9	305,8	Ja
Hellinghøjvej 1	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	344,8	Ja
Hellinghøjvej 2	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	379,2	Ja
Hellinghøjvej 3	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	305,8	Ja
Tornhøjvej 16	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	343,2	Ja
Tornhøjvej 20	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	429,2	Ja
Tornhøjvej 22	Nærmeste samlet bebyggelse	0	293,2	440,3	Ja
Felsted Ejerlav, Felsted	Nærmeste byzone	0	621,6	803,4	Ja

Som angivet i Tabel 3, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden langbrugspligt og nærmeste byzone overholdt, mens lugtgeneafstanden til nærmeste samlede bebyggelse ikke er overholdt, når staldene anvendes til slagtesvin med hyppig gylleudslusning. Som angivet i Tabel 4, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden langbrugspligt, nærmeste byzone og nærmeste samlede bebyggelse overholdt, når staldene anvendes til smågrise uden hyppig gylleudslusning.

Aabenraa Kommune har mulighed for at fravige, at geneniveauet ikke er overholdt ved nærmeste samlede bebyggelse, hvis lugtemissionen ikke øges, og den vægtede gennemsnitsafstand til nærmeste samlet bebyggelse er mere end 50 % af geneafstanden, jf. § 34 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Nærmeste samlede bebyggelse ved Tumbøl er placeret 305,4 m fra lugtcentrummet på Hellinghøjvej 5 og 6. Da 305,4 m er mere end 50 % af geneafstanden på 563,5 m, og da lugtemissionen ikke øges, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at en fravigelse af lugtgeneafstanden i denne sag kan accepteres.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 707 m. Da den ukorrigerede geneafstand til nærmeste byzone er større end lugtkonsekvenszonen, og da kommunen skal vurdere lugt ud fra worst case, har Aabenraa Kommune udarbejdet et kort med en lugtkonsekvenszone på 736,7 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand for byzone. Kortet er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener
Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for det åbne land og for samlet bebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne i det åbne land skal være overholdt ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 meter fra beboelsen. Ved samlet bebyggelse, skal støjgrænserne være overholdt i hele området, så ved en evt. klage over støj, vil støjen blive målt ved nærmeste naboskel.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2. Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transporter til og fra husdyrbruget samt husdyrbrugets til- og frakørselsforhold i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.6.

Ud fra den maksimale kapacitet til produktion af slagtesvin, vurderes antallet af transporter at stige med ca. 10 %. Transporter sker via overkørslerne til Hellinghøjvej. Ansøger har i 2021 etableret en kørevej mellem Hellinghøjvej og Tornhøjvej, umiddelbart øst for Hellinghøjvej 6. Vejen har aflastet transporter via den smalle Hellinghøjvej, så der i stedet kan køres ad Tornhøjvej, der er en væsentligt bredere vej.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4 beskrives det, at udendørsbelysningen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden. Endvidere stilles der vilkår til, at belysningen ved ridebanen skal være nedadrettet og kun må være tændt, når ridebanen benyttes.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares overdækket med en kadaverkappe, på betonspalter og afskærmet med et træstakit, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af slagtesvin

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når produktionen er større end 2.000 stipladser til slagtesvin.

BAT Ammoniak- og lugtemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 5.854 kg NH₃-N pr. år, og at den faktiske emission er 5.854 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de eksisterende gulvtyper og teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.396 m³.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til fast teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.396 m³, jf. teknologibladet for fast teltoverdækning på gyllebeholdere.

BAT for lugtemissionen overholdes ved at anvende hyppig udslusning af gylle i slagtesvinestaldene som lugtreducerende teknologi. Hyppig gylleudslusning har en lugtreducerende effekt på 20 %. Når der er smågrise i stalden, kan der ikke indregnes en lugtreduktion fra hyppig gylleudslusning, da teknologien ikke er godkendt til smågrise. Ansøger har derfor indsendt en scenarieberegning, der viser at lugtgenekriterierne er overholdt, når der er smågrise i staldene uden anvendelsen af hyppig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til hyppig gylleudslusning, når der er slagtesvin i staldene, jf. teknologibladet for ugentlig udslusning af gylle i slagtesvinestalde med fulddrænede gulve.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak og lugt, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

BAT Fodring- og foderhåndtering

For at reducere kvælstofudskillelsen skal IE-husdyrbrug enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein vha. en god aminosyrebalance, eller bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles. En god aminosyrebalance og lavt indhold af

råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilerne supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må anvendes en kombination af de ovennævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal IE-husdyrbrug enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase), eller letfordøjeligt uorganisk fosfat (f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder). Der må anvendes en kombination af de ovennævnte teknikker.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.2.1 redegjort for BAT på fodring og foderhåndtering. Ansøger oplyser, at der anvendes vådfoder, og at foderet består af hjemmeavlet korn samt indkøbt tilskudsfoder. Der anvendes fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, foderet er tilsat fytase, og foderet er sammensat med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein.

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Når kommunen kommer på tilsyn, skal husdyrbruget kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

BAT Gylleopbevaring og -håndtering

Husdyrbrugets gyllebeholder er tilmeldt enten 5 eller 10 års beholderkontrol. Management i forhold til gylleopbevaring og -håndtering er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.2.4. Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at BAT til gylleopbevaring og -håndtering er overholdt.

BAT Energiforbrug

Ansøger har redegjort for BAT på energiforbruget i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.2.2. BAT for energiforbruget overholdes med isolerede stalde, opvarmning med overskudsvarme fra biogasanlægget, LED-belysning, temperaturstyring og alarmer på ventilationsanlæggene i staldene, regelmæssigt eftersyn og rengøring af ventilationsanlæg, lavenergiventilatorer i alle stalde, samt løbende udskiftning til mere strømbesparende cirkulationspumper. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for BAT på energiforbruget, og at husdyrbruget løbende gennemfører de nødvendige tiltag, for at have fokus på energiforbruget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at elforbruget aflæses årligt, med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække.

BAT Vandforbrug

Ansøger har redegjort for BAT på vandforbruget i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.2.3. BAT for vandforbruget overholdes ved anvendelse af vandbesparende drikkevandssystem (drikkenipler over fodertruggene til opsamling af vandspild i foderet), daglig overvågning og løbende vedligeholdelse af drikkevandssystemet, anvendelse af vaskerobot og højtryksrensere ved vask af staldene, samt at staldene sættes i blød forud for vask.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapporten, og når de generelle regler overholdes, at der praktiseres BAT på vandforbruget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at vandforbruget aflæses årligt med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække.

BAT Spildevand

Der praktiseres BAT på spildevand ved, at der på husdyrbruget er fokus på minimering af vandforbruget, at vandforbruget registreres, samt at gyllen håndteres i et lukket system med tætte kanaler, rør, forbeholder, gyllebeholdere og procestanke.

Aabenraa Kommune har ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår til spildevandshåndteringen, end de vilkår der er beskrevet i afsnittene "Jord, grundvand og overfladevand" og "BAT Vandforbrug".

BAT Støv

Der praktiseres BAT på støvemissioner, idet foderet håndteres i foderladen, hvor der er etableret støvcykloner, som udskiller støv fra foderet og leder det ud i en lukket vogn. Vådfoder ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde støv.

Aabenraa Kommune vurderer, at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende. Det er almen gældende lovgivning, at der skal installeres overbrusningsanlæg i svinestalde, hvorfor der ikke stilles vilkår herom.

BAT Støj

Der praktiseres BAT på støj ved anvendelsen af støjsvage ventilationsanlæg og elektriske pumper. De fleste aktiviteter sker i isolerede bygninger. Det vurderes, at der med husdyrbrugets placering, indretning og drift ikke vil være væsentlige støjgener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune vurderer, at der praktiseres BAT for støj, og at der med de stillede vilkår om overholdelse af støjgrænserne angivet i Miljøstyrelsens vejledning sikres, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

BAT Godt landmandsskab og miljøledelse

BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en fremgangsmåde ved uheld (beredskabsplan), samt at anlægget vedligeholdes ved regelmæssige kontroller af bl.a. ventilationssystem og generel minimering af resourceforbrug. Det er desuden et lovkrav, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem. Der stilles vilkår til, at der skal forefindes en ajourført beredskabsplan på husdyrbruget, som de ansatte kender indholdet af.

Opbevaring af døde dyr sker på betonspalter, overdækket med en kadaverkappe og afskærmet med et træstakit. Opbevaringen opfylder BAT for godt landmandsskab ved, at dyrene opbevares på fast bund og overdækket, hvorved uhygiejniske forhold undgås.

Samlet vurdering for BAT-konklusionerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ved overholdelse af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af slagtesvin ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet for lugt, støj og støv.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning
Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1.2, og ansøger har indsendt en kapacitetsberegning. Gylle fra grisestaldene ledes til afgang i eget biogasanlæg, og dybstrøelse fra hesteholdet kommer i biogasanlægget umiddelbart efter udmugning af hestestalden. Kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet til husdyrgødning opfyldes ved opbevaring i gyllebeholderne og afgangstanken på husdyrbruget samt opbevaringsaftaler på andre ejendomme. Dokumentation for tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Aabenraa Kommune vurderer, at der er redegjort tilstrækkelig for håndtering og opbevaring af husdyrgødning, samt at dette ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Aabenraa Kommune vurderer, at da der er tale om lovlige eksisterende bygninger og anlæg, at alle afstandskrav er overholdt for de eksisterende bygninger og anlæg.

Den eksisterende gyllebeholder på 1.800 m³, hvor der søges om mulighed for teltoverdækning, er beliggende ca. 41 m fra en § 3-beskyttet sø/regnvandsbassin, og overholder dermed ikke afstandskravet på 100 m fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til søer større end 100 m², jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 2. Da der er tale om en lovlig eksisterende gyllebeholder, og da teltoverdækningen ikke medfører forøget forurening, vurderer Aabenraa Kommune, at afstandskravet er overholdt, og at der derfor ikke skal søges om dispensation fra afstandskravet. Gyllebeholderen er omfattet af krav om påmonteret gyllealarm og beholderkontrol hvert 5. år.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Ansøger ejer desuden et svinebrug på Tornhøjvej 35A, 6200 Aabenraa, som ligger ca. 2,9 km øst for svinebruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa. Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommene ikke opfylder kriterierne om forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundenhed, grundet afstanden mellem ejendommene, og da de kan drives og sælges særskilt. Afstanden mellem husdyrbrugene er større end 50 % af den ukorrigerede geneafstand til enkeltbolig, hvorved husdyrbrugene ikke er forureningsmæssige forbundne.

Alternative løsninger

Ansøger har i afsnit 3.17 i miljøkonsekvensrapporten redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet.

På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1 vurderer Aabenraa Kommune, at husdyrbruget vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget ophører helt.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier.
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.

- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.12, 3.13 og 3.15, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har flere end 2.000 stipladser til slagtesvin og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2033.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 28. januar 2033.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

De eksisterende produktionstilladelser til henholdsvis Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa ophæves ved meddelelse af denne miljøgodkendelse.

Revurderingen af miljøgodkendelsen til Hellinghøjvej 5, 6200 Aabenraa blev meddelt den 9. marts 2021 efter § 39, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Afgørelsen om skift i dyretype på Hellinghøjvej 6, 6200 Aabenraa blev meddelt den 3. marts 2014 efter § 31 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 245 658, version 2, modtaget i Aabenraa Kommune den 23. oktober 2024, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

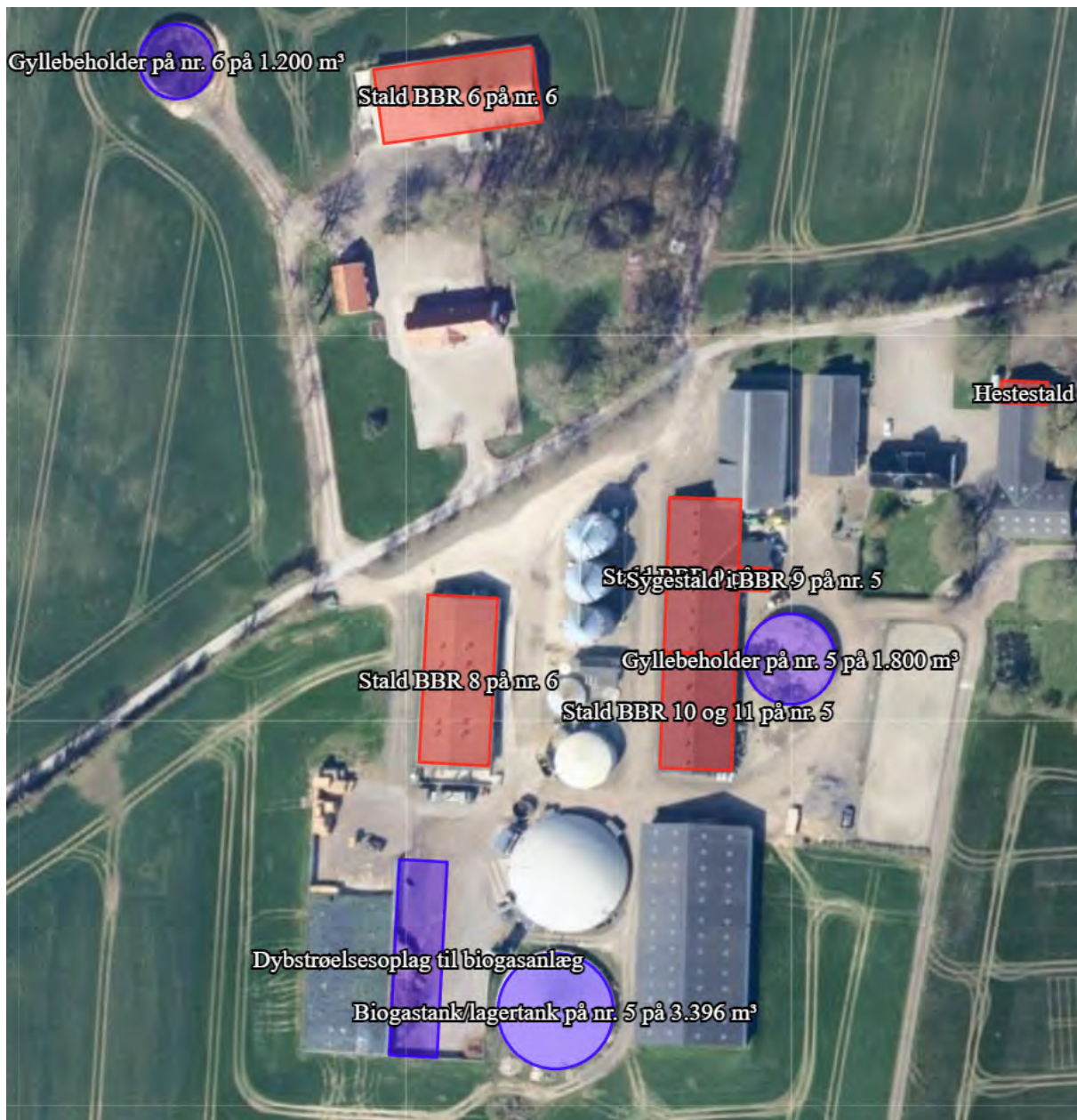
Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	585	416
Stald BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	783	554
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv	51	40
Stald BBR 8 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	827	552
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		21
Stald BBR 6 på nr. 6	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	841	667
	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 50-75 % fast gulv		17
Hestestald	Heste; dybstrøelse	74	36
I alt			2.303

Vilkår 4. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og opbevaringsanlæg som vist på nedenstående kort. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3.

Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Vilkår 5. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 7. Såfremt de eksisterende gyllebeholdere på 1.200 m³ og 1.800 m³ forsynes med fast teltoverdækning (frivilligt tiltag), skal farven på teltdugen være grå.

Lugt

- Vilkår 8. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

- Vilkår 9. Bidraget fra landbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – Fredag Kl. 07.00 – 18.00 Lørdag Kl. 07.00 – 14.00	Mandag – Fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søndag og helligdage Kl. 07.00 – 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Samlet bebyggelse i landzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

- Vilkår 10. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 9 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 11. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.
- Vilkår 12. Ved ridebanen må der være op til to lysstandere med en maksimal højde på 6 m over terræn. Belysningen skal være nedadrettet og må kun være tændt, når ridebanen benyttes.

Skadedyr

- Vilkår 13. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- Vilkår 14. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Teltoverdækning på gyllebeholderen på 3.396 m³

- Vilkår 15. Den eksisterende gyllebeholder på 3.396 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Farven på teltdugen skal være grå.
- Vilkår 16. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Vilkår 17. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Vilkår 18. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

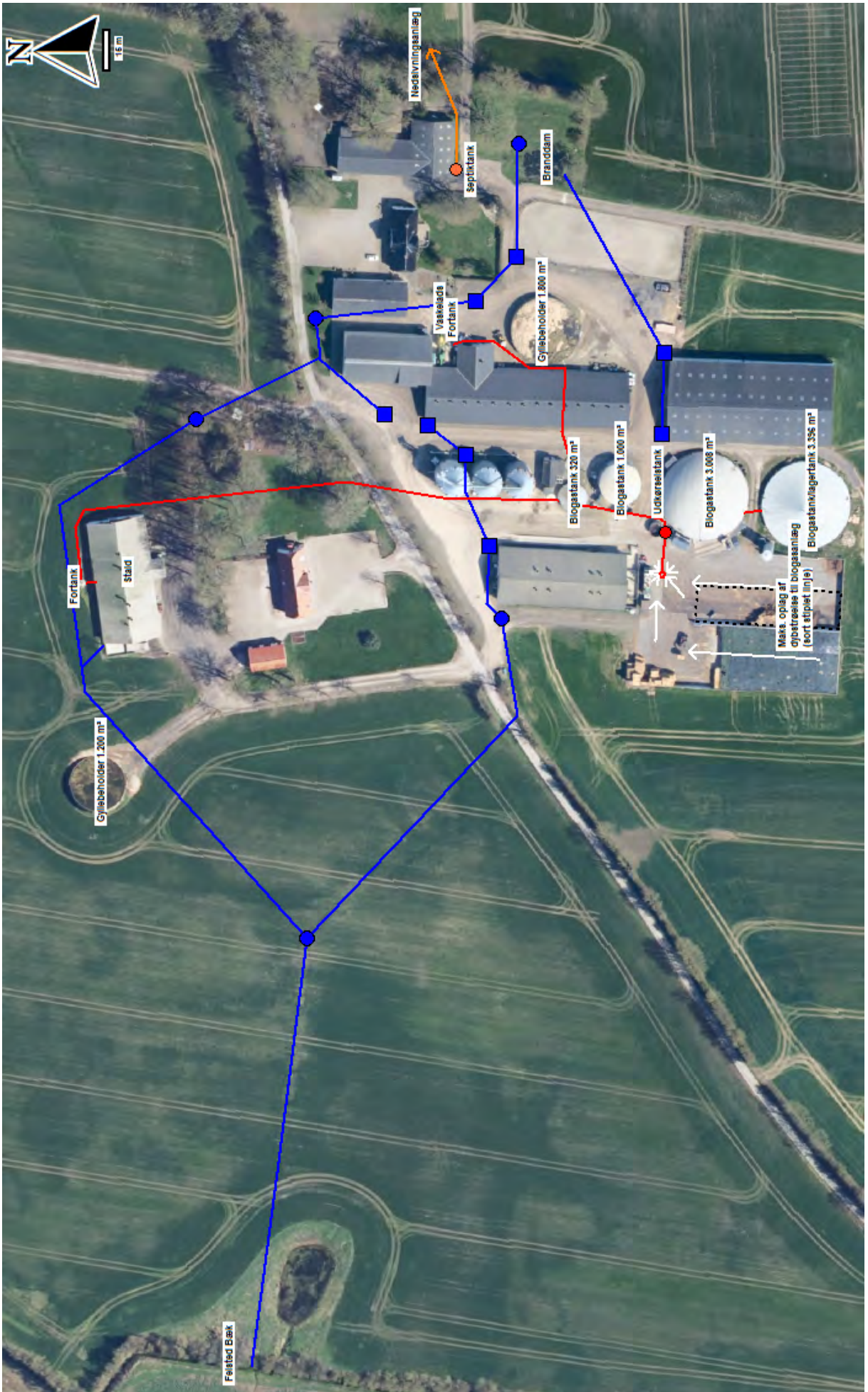
Ugentlig udslusning af gylle i slagtesvinestalde med fulddrænede gulve

- Vilkår 19. Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag i staldene 'Stald BBR 10 og 11 på nr. 5', 'Stald BBR 9 på nr. 5', 'Stald BBR 8' på nr. 6' og 'Stald BBR 6 på nr. 6'.
- Vilkår 20. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16, og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
- Vilkår 21. Vilkår 19, 20 og 31 til ugentlig gylleudslusning som lugtreducerende teknologi gælder, hvis staldene anvendes til slagtesvin, men gælder ikke hvis staldene anvendes til smågrise.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

- Vilkår 22. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.
- Vilkår 23. Afledning af spildevand skal foregå som vist på nedenstående kortudsnit.

Vaskepladsen

Vilkår 24. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Olie og diesel

Vilkår 25. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 26. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 27. Bedriftens årsproduktion skal kunne dokumenteres ved tilsyn i henhold til vilkår 3. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 28. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 29. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teltoverdækning på gyllebeholdere

Vilkår 30. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med teltoverdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ugentlig udslusning af gylle i slagtesvinestalde med fulddrænede gulve

Vilkår 31. Der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 19. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

Vilkår 32. Ved varigt ophør af driften skal der foretages oprydning og nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Stalde og opbevaringsanlæg skal tømme og rengøres, og affald skal bortskaffes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning.

Beredskabsplan

Vilkår 33. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 34. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 15. november 2024 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 20. december 2024 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Udkastet til miljøgodkendelsen er blevet sendt til alle beboere, der er beliggende inden for den ukorrigerede geneafstand til byzone, da geneafstanden er større end den beregnede lugtkonsekvenszone.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 28. januar 2025, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁸ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen annonceres offentligt den 28. januar 2025 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 25. februar 2025, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Den 28. januar 2025

Laura Klaver

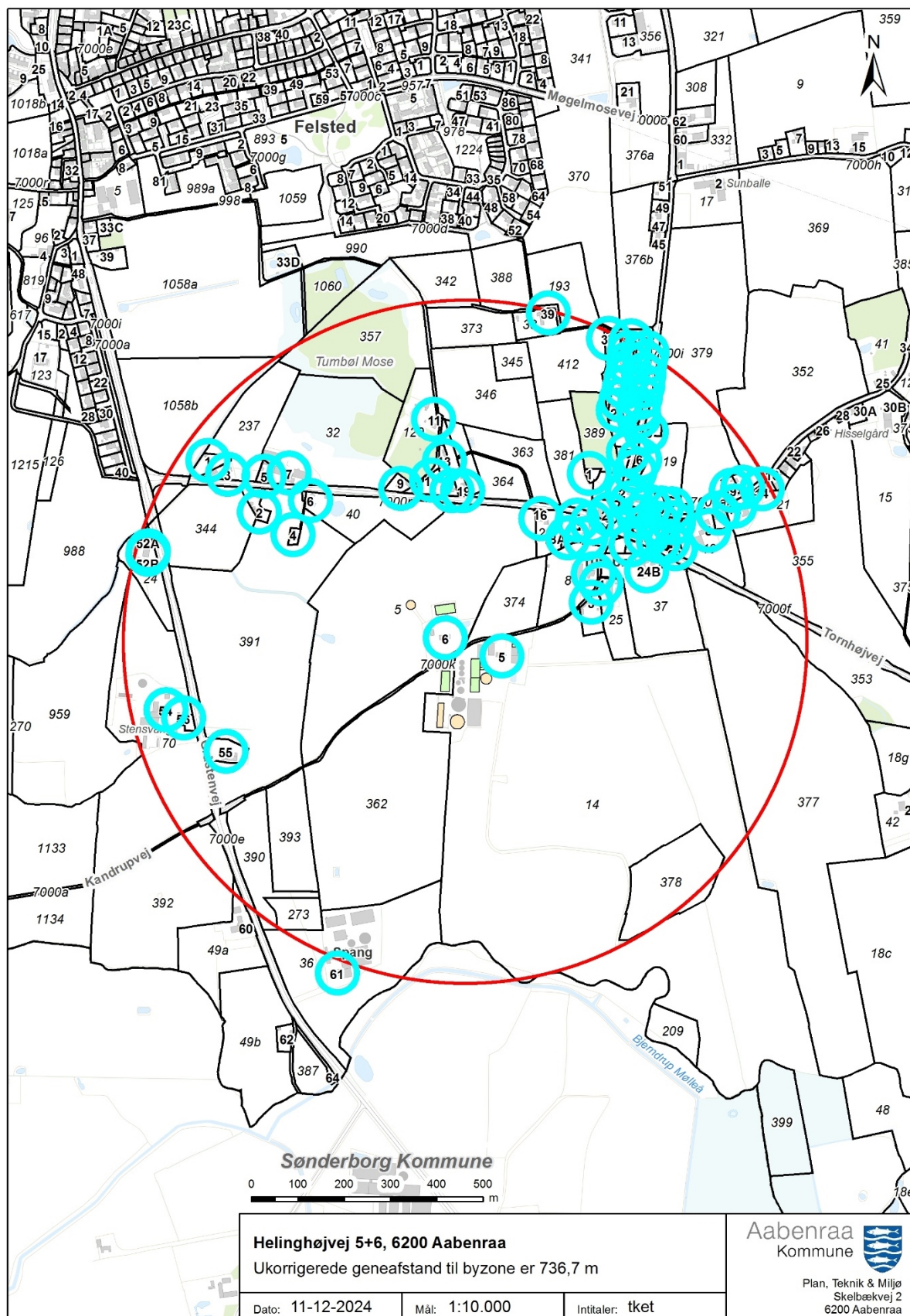
Laura Klaver
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 736,7 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand til byzone:

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen, Spiras.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

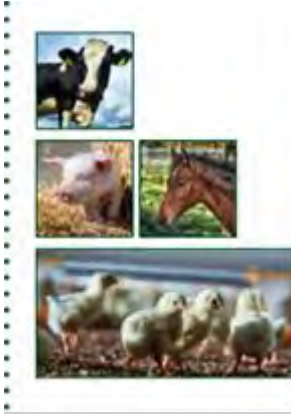
Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 7376 7864.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6 er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16, krav til, at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder, der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til miljøkonsekvensrapportens beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 7 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Hellinghøjvej 5 og 6
6200 Aabenraa

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i eksisterende stalde
Skema 245658 i www.husdyrgodkendelse.dk

+ Kolding
Niels Bohre Vej 2
7634 1700

+ Vejens
Billundvej 3
7320 2500

+ Aabenraa
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

+ Odense
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ejer af ejendommen	Hellinghøj ApS C/O Claus Petersen Hissel
Kontaktperson	Claus Petersen Hissel Hellinghøjvej 5 6200 Aabenraa Mobil: 2032 5279 E-mail: claus@hissel.dk
Husdyrbrugets adresse	Hellinghøjvej 5 og 6 6200 Aabenraa
CVR-nummer	44872994
CHR-nummer	95102 og 21055
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	9049722 og 9049717
Matrikel-nr.	Matrikel: 14 – Tumbøl, Felsted m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Tornhøjvej 35, 6200 Aabenraa
Biaktiviteter	Biogasanlæg og vindmølle på Hellinghøjvej 5
Ansøgningskema	245658
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtegrise.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger, og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegningen og en opgørelse over produktionsarealer. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 300 af 20/03/2024

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
1.1 <i>Metode og manglende viden (F6)</i>	6
2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)	7
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	10
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)</i>	10
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	11
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	12
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	13
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)</i>	14
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	14
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)</i>	14
3.4.1 <i>Landskab</i>	14
3.4.2 <i>Kulturarv</i>	15
3.4.3 <i>Materielle goder</i>	16
3.4.4 <i>Afstandskrav</i>	17
3.4.5 <i>Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.</i>	19
3.4.6 <i>Jordarealer og jordbund</i>	19
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)</i>	20
3.6 <i>Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)</i>	24
3.7 <i>Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)</i>	26
3.8 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)</i>	28
3.8.1 <i>Støj (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	28
3.8.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	29
3.8.3 <i>Støv (B7, E1b)</i>	29
3.8.4 <i>Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	30
3.8.5 <i>Skadedyr (B7, E1b)</i>	30
3.8.6 <i>Transporter (B7, E1b)</i>	30
3.9 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)</i>	32
3.9.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	32
3.9.2 <i>Affald (B8, F1d, F5c)</i>	32
3.9.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	33
3.9.4 <i>Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)</i>	33
3.10 <i>BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)</i>	34
3.11 <i>Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)</i>	35
3.12 <i>Klima (F4, F5f)</i>	35
3.13 <i>Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)</i>	38
3.14 <i>Overvågning (F7)</i>	38
3.15 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	39
3.16 <i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	39
3.17 <i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	39

3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	40
4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	40
4.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget (C1)</i>	40
4.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)</i>	40
4.2.1	<i>BAT råvarer (C2)</i>	40
4.2.2	<i>Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)</i>	41
4.2.3	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)</i>	42
4.2.4	<i>Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)</i>	43
5.	Oplysninger om konsulenten (A4)	45
6.	Konklusion	45
7.	Referenceliste	45
8.	Bilag	46
Bilag 1:	Oversigtskort	47
Bilag 2:	Opgørelse af produktionsarealer	48
Bilag 3:	Afløbsplan	49

1. Indledning

Husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 har en § 33 miljøgodkendelse fra 2003, der er revurderet to gange, foruden at der har været anmeldt ændringer af dyreholdet i overensstemmelse med anmelderegler. Seneste revurdering er fra d. 9. marts 2021. Husdyrbruget på Hellinghøjvej 6 har en produktionstilladelse baseret på en afgørelse om skift af dyretype.

De nuværende produktionstilladelser på Hellinghøjvej 5 og 6 er til henholdsvis 7.987 slagtegrise 30-112 kg og 4.198 slagtegrise 30-112 kg. Der ønskes nu mulighed for at overgå til de nye regler fra 2017 til fri produktion i de eksisterende stalde. Pga. de nye regler om samdrift, skal husdyrbrugene godkendes samlet. Der er således mindre end 100 m mellem Stald BBR 9 på Hellinghøjvej 5 og Stald BBR 8 på Hellinghøjvej 6.

På Hellinghøjvej 5 ligger endvidere et gårdbiogasanlæg. Biogasanlægget er etableret på baggrund af en landzonetilladelse samt en byggetilladelse. Der er efterfølgende meddelt tilladelse til udvidelse med ekstra tanke og køresiloer. Biogasanlægget skal ikke godkendes sammen med husdyrbruget. Biogasanlægget er kort beskrevet, hvor det er fundet relevant, idet anlæggene ikke kan adskilles fuldstændigt i forhold til påvirkningen af omgivelserne, samt da husdyrbrugets gylle afgasses i biogasanlægget.

I forbindelse med biogasanlægget er der etableret køresiloer til fast biomasse. Pga. ændrede regler om bl.a. benyttelse af majs og andre energiafgrøder i biogasanlæg, benyttes nu dybstrøelse fra 2 nærliggende kvægbrug samt en lokal rideskole. Der ansøges derfor om godkendelse til at en del af køresiloerne må benyttes til dybstrøelse fra kvæg og heste.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Claus Hissel, som står inde for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbrugene på Hellinghøjvej 5 og 6, 6200 Aabenraa. Husdyrbrugene er konventionelle slagtegrisebesætninger. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbrugene er på henholdsvis 7.987 slagtegrise 30-112 kg og 4.198 slagtegrise 30-112 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion samt mulighed for at indsætte smågrise under 30 kg. Den fremtidige maksimale produktion på husdyrbruget forventes at blive på op til maks. 13.500 slagtegrise ca. 30-120 kg. Endvidere ansøges om at benytte en del af en eksisterede køresilo til dybstrøelse, der afgasses i biogasanlægget.

På grund af afstanden mellem husdyrbrugene samt nye regler om samdrift skal husdyrbrugene nu godkendes samlet. Husdyrbrugene omtales derfor efterfølgende som "husdyrbruget".

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger Syd for Felsted by tæt på landsbyen Tumbøl i Aabenraa Kommune. Terrænet er småbakked. Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget uden for sårbare landskabsudpegninger.

Husdyrbruget er delvist afskærmet af levende hegn og beplantninger. De højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloerne på ca. 12 m samt vindmøllen på ca. 46 m.

Der sker intet nyt byggeri eller ændringer af bygningsmassen eller beplantningen.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget kan godkendes under undtagelsesreglen for lugt. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, til samlet bebyggelse samt til byzoner og sommerhusområder. Husdyrbrug, som godkendes under undtagelsesreglen for lugt, skal overholde minimum 50 % af lugtgeneafstandene, og der må ikke ske forøgelse af lugten ved naboer. Beregningerne viser, at 54-78 % af lugtgeneafstanden til de nærmeste nabobeboelser, der ligger i samlet bebyggelse, overholdes ved ugentlig udslusning af gylle fra stalde til biogasanlæg.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden fra kilderne til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Hellinghøjvej og Tornhøjvej primært via en intern kørevej mellem Hellinghøjvej og Tornhøjvej. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle, som afgasses i gårdbiogasanlægget sammen med halm mv. Der kommer en mindre mængde dybstrøelse fra husdyrbrugets hestehold, der kommer i biogasanlægget umiddelbart efter udmugning. Endvidere modtages dybstrøelse fra kvæg og heste fra 2 nærliggende kvægbrug samt en rideskole, som afgasses i biogasanlægget. Afgasset biomasse udbringes som gødning på husdyrbruget marker.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og kategori 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er maksimalt 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder, moser og overdrev, sker der ingen ændringer i ammoniakdepositionen og dermed ingen merdeposition. Det samme gør sig gældende i forhold til øvrige naturtyper (fx enge og søer). Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Da der sker depositionen af ammoniak til natur er uændret og totaldepositionskravene overholdes, vurderes ammoniakdeposition til natur ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden have et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

For at leve op til BAT er der fortsat teltoverdækning af gyllebeholderen på 3.396 m³.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der har ikke været overvejet alternative placeringer af stalde, idet der ikke skal bygges nyt.

Det er ikke overvejet, om der kan etableres andre ammoniakreducerende teknologier end teltoverdækning af gyllebeholder, da husdyrbruget lever op til BAT for ammoniakemission. Det er muligt, at de to endnu ikke overdækkede gyllebeholdere teltoverdækkes på et senere tidspunkt.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse og tillægget.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

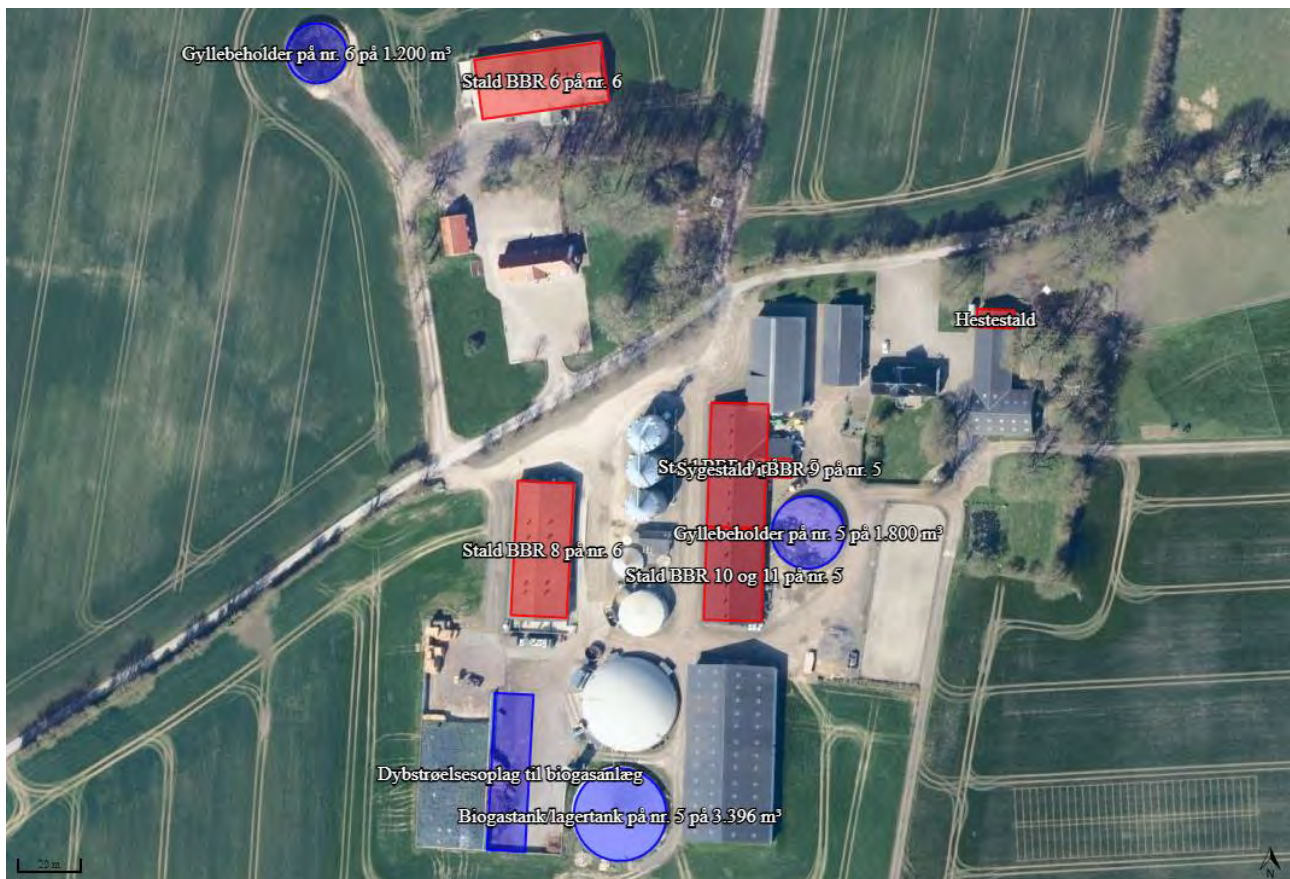
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6 ligger forholdsvis samlet. Med stuehus, biogasanlæg, stalde og anlæg til Hellinghøjvej 5 på sydsiden af vejen og beboelse, stald og gyllebeholder på Hellinghøjvej 6 på nordsiden af vejen foruden en enkelt stald på sydsiden af vejen. Der er beplantning, der bidrager visuelt til at binde bygningsættene sammen. Beboelsen på Hellinghøjvej 6 udlejes til personale.

Korn til foder opbevares i tre Almas ufarvede galvaniserede stålsiloer (grå), der hver kan indeholde 764 m³ korn. Siloerne er ca. 12,3 m høje. Der er korngrav i foderladen hvorfra korn ledes til siloerne vha. kæderedlere i nedgravede kanaler.

Hvis der opbevares handelsgødning på husdyrbruget, sker dette kun forud for udbringning. Der opbevares maks. 100 ton gødning i sække i det store maskinhus.

Husdyrbrugets bygninger, anlæg og gyllebeholder mv. ses af kortudsnittene i figur 1 samt bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år, hvorfor størrelsen af arealerne er ens i alle drifter.

Produktionsarealerne er beregnet ud fra staldtegninger, skitser samt oplysninger fra ansøger om stimål samt mål på foderkrybber. I ansøgt drift ansøges om flex, så der er frihed til at indsætte grise både under og over 30 kg. Der er indsendt et scenarieskema for produktionen, hvis der er grise under 30 kg i alle stalde, idet hyppig udslusning ikke kan benyttes som virkemiddel ved smågriseproduktion.

Produktionsarealerne i nudrift og 8 års drift fremgår af tabel 1 og produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	585	Mekanisk ventilation	6 m	(#703649) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	416
Hestestald	74	Mekanisk ventilation	3 m	(#703650) Heste. Dybstrøelse	0	36
Stald BBR 9 på nr. 5	783	Mekanisk ventilation	6 m	(#703651) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	554
Stald BBR 8 på nr. 6	827	Mekanisk ventilation	6 m	(#705615) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	21
				(#703654) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	552
Stald BBR 6 på nr. 6	841	Mekanisk ventilation	6 m	(#705616) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	17
				(#703655) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	667
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	51	Mekanisk ventilation	6 m	(#705880) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	40
Sum						2303

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og golvtype og produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	585	Mekanisk ventilation	6 m	(#703639) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	416
Hestestald	74	Mekanisk ventilation	3 m	(#703643) Heste. Dybstrøelse	0	36
Stald BBR 9 på nr. 5	783	Mekanisk ventilation	6 m	(#703645) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	554
Stald BBR 8 på nr. 6	827	Mekanisk ventilation	6 m	(#705548) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	0	21
				(#703652) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	552
Stald BBR 6 på nr. 6	841	Mekanisk ventilation	6 m	(#705549) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	0	17
				(#703653) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	667
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	51	Mekanisk ventilation	6 m	(#705879) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	0	40
Sum						2303

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og golvtype og produktionsarealer i ansøgt drift

En del af staldene er inddelt i flere sektioner, der er indrettet stor set ens. For at undgå at beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk bliver for tunge, er stalde med flere sektioner indtegnet samlet. I ”Stald BBR 8 på nr. 6” indgår endvidere et forrum i indtegningen af stalden.

Udleveringsstalden i BBR 9 er ikke tegnet ind som produktionsareal, da dyrene udelukkende opholder sig her umiddelbart op til afhentning. Der er intet fodersystem i stalden.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

På husdyrbruget er en række gyllebeholdere/procestanke i forbindelse med biogasanlægget. De fleste beholdere er overdækkede bortset fra en gyllebeholder på 1.800 m³ på nr. 5 og gyllebeholderen på nr. 6 på 1.200 m³. Der ansøges om mulighed for at teltoverdække de to gyllebeholdere. Teltoverdækningerne vil i givet fald blive grå pvc-duge med ca. 20 graders hældning. Gyllebeholderen har radius på hhv. 12 m og 9,9 m. Teltoverdækningerne vil derfor komme hhv. ca. 4,4 m og 3,6 m over gyllebeholdernes sidekanter. De to

gyllebeholdere fyldes typisk først i december måned og tømmes igen i april/maj måned. Den højeste eksisterende teltoverdækning er den gæstætte overdækning på beholderen på 3.008 m³.

Ud fra helpdesksvar³ skal procestanke til biogasanlæg ikke indtegnes som gyllebeholdere. Da den gæstætte tank på 3.396 m³ benyttes både som efterafgasningstank og lagertank og dermed indgår i kapacitetsberegningen, er denne indtegnet som gyllebeholder. Som beskrevet i indledningen skal en del af den ene køresilo fremadrettet benyttes til dybstrøelse til erstatning af majs til biogasanlægget.

Alle beholdere fremgår af oversigtskortet på bilag 1.

Al udslusning sker med rørudslusning ved at gyllepropper trækkes i staldene og gylle løber til fortanke. Fra fortankene pumpes gyllen til biogasanlægget.

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension Areal (m ²)
Gyllebeholder på nr. 5 på 1.800 m ³	Flydende			453
Biogastank/lagertank på nr. 5 på 3.396 m ³	Flydende			737
Gyllebeholder på nr. 6 på 1.200 m ³	Flydende			309
Dybstrøelsesoplag til biogasanlæg	Fast			660

Tabel 3: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

Dybstrøelse fra husdyrbrugets hestehold kommes i biogasanlægget umiddelbart efter udmugning fra stalden. Det er bedriften selv, der står for udbringningen af afgasset biomasse med 28 ton gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder.

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til maks. 13.500 slagtegrise ca. 30-120 kg er den årlige gylleproduktion, ekstra biomasse til biogasanlægget, vaskevand samt regnvand fra udleveringsarealer og køresiloer på ca. 14.306 m³ (beregnet ud fra normtal og biomasse tilført biogasanlægget). En del af massen der går ind i biogasanlægget forsvinder dog ved forbrændingen af biogassen. For gylle, som køres til biogasanlægget fra Tornhøjvej 35, tages en tilsvarende mængde afgasset biomasse med retur.

Opbevaringskravet for husdyrgødning på minimum 9 måneder opbevaring opfyldes ved opbevaring i gyllebeholderne og afgasningstanken på husdyrbruget samt opbevaringsaftaler. Der er indsendt en kapacitetsberegning til kommunen, der viser at der er ca. 10 måneders opbevaringskapacitet.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejere af Hellinghøj ApS og to ansatte, der står for driften af husdyrbruget og en ansat der står for driften af biogasanlægget. Driften af husdyrbruget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til DAKA og dyr sendt til slagting (svineflyttedatabasen)
- Der føres E-kontrol
- Der føres gyllebeholderkontrol af gyllebeholderne via beholderkontrolordningen
- Der udføres årligt anlægsgennemgang og lækagesøgning i forhold til metanlækage
- Der føres logbog over flydelag og teltoverdækninger på gyllebeholderne/procestankene

³ Helpdesksvar fra 21/11-2022: <https://husdyrvejledning.dk/helpdesk/soeg-i-helpdesksvar/2022/november/hvordan-haandteres-et-gaard-biogasanlaeg-i-forhold-til-husdyrloven>

- Gyllepumpning til gyllevogn sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres 5-årig kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør samt termofotografering
- Pulverslukkerne tjekkes årligt og udskiftes ved behov (egenkontrol)
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner
- Der føres sprøjtejournal

3.2 Bygningmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af stalde eller anlæg i forbindelse med de ansøgte ændringer.

Køresiloen, som fremadrettet benyttes til opbevaring af dybstrøelse, er indrettet, så den overholder krav til en møddingsplads med sidebegrænsning/randzone samt hældning af bund og randzone. Overfladevand mv. fra pladsen ledes fortsat til biogasanlægget. Der sker således ingen ændringer i forbindelse med den ændrede udnyttelse.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden slagtegrisehold stalde på Tornhøjvej 35, 6200 Aabenraa.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regler for samdrift, så er husdyrbrugene på Hellinghøjvej 5 og 6 og Tornhøjvej 35 ikke forureningsmæssigt forbundne, da der er knap 2,9 km mellem husdyrbrugenes fast placerede husdyranlæg, husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og således både mere 100 m samt mere end halvdelen af den ukorrigerede geneafstand til enkelt beboelse fra husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6, som er på 137 m (274 m/2)).

De eneste tunge transportere, der sker mellem husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6 og Tornhøjvej 35 er gylle/afgasset biomasse. Herudover er der transport i personbiler med personale mellem husdyrbrugene.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Hellinghøjvej 5 og 6 ligger i landzone sydvest for Tumbøl og sydøst for Felsted i Aabenraa Kommune. Syd, øst og vest for ejendommen er landskabet åbent, dog med læhegn og andre husdyrbrug. Landskabet omkring ejendommen er et typisk intensivt landbrugsland med få naturelementer og spredt bebyggelse.

Husdyrbruget ligger på kanten af et kuperet morænelandskab, hvor jordbunden hovedsageligt består af moræneler med enkelte lavninger bestående af gytje og tørv.

Husdyrbruget er delvis afskærmet af levende hegn langs Hellinghøjvej, markhegn samt beplantning i forbindelse med haverne til beboelserne. Der er ingen planer om at ændre beplantningen.

De højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloerne, der er godt 12 m høje m høje samt vindmøllen på ca. 46 m.

Ifølge kortmaterialet på Plandata⁴ ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskab, Værdifulde geologiske områder samt Kystnærhedszonen men inden for Særlig værdifuldt landbrugsområde.

Bygningerne på husdyrbruget er opført i hvide, grå og røde nuancer i mursten og betonelementer med primært grå fibercementtage. Stuehuset på nr. 5 har sortglaseret tegltag og stuehuset og garagen på nr. 6 har rødt tegltag. Kornsiloerne er i grå galvaniseret stål og der er desuden opsat hvide akkumulerings- og fedttanke. Alle teltoverdækninger er i grå PVC-dug.

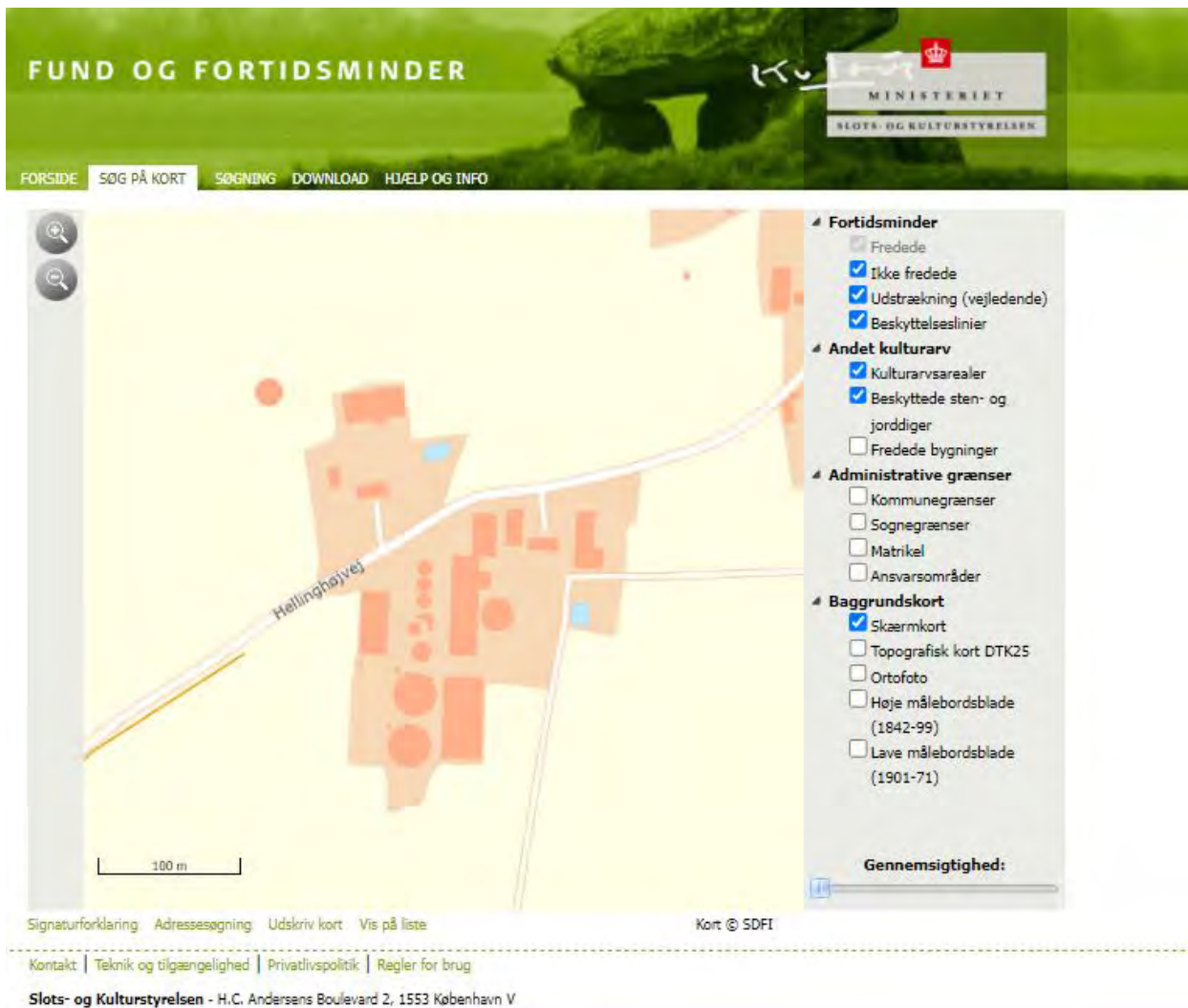
Vurdering af landskab

Eftersom husdyrbruget ligger uden for alle landskabelige udpegninger og der ikke sker ændringer, vil landskabet ikke kunne blive væsentlig negativt påvirket af det ansøgte. Som beskrevet er der heller ingen planer om at ændre i den nuværende beplantning.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der ikke registreret fund af fortidsminder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget. På kortudsnittet herunder angiver den gule streg et fredet dige.

⁴ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

Figur 2: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

Vurdering af kulturarv

Da der ikke skal ske bygningsmæssige udvidelser eller ændringer, skal der ikke ske jordarbejde, og der er derfor ingen risiko for at påvirke eventuel kulturarv skjult i jorden.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes alle afstandskrav.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrugloven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 170 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse under undtagelsesreglen for lugt (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 samt § 8 stk. 1 vist.

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Sygestald i BBR 9 på nr. 5	63
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 5 på 1.800 m ³	41

Nærmeste vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 8 på nr. 6	285
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 6 på 1.200 m ³	242

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 8 på nr. 6	339
Gødningslager	Dybstrøelsesoplag til biogasanlæg	301

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 6 på nr. 6	1337
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 6 på 1.200 m ³	1295

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Hestestald	170
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 5 på 1.800 m ³	255

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 8 på nr. 6	841
Gødningslager	Dybstrøelsesoplag til biogasanlæg	767

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Hestestald	550
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 6 på 1.200 m ³	619

Nærmeste vej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 8 på nr. 6	59
Gødningslager	Dybstrøelsesoplag til biogasanlæg	74

Stuehus på nr. 5 - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Sygestald i BBR 9 på nr. 5	34
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 5 på 1.800 m ³	38

Stuehus på nr. 6 - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald BBR 6 på nr. 6	55
Gødningslager	Gyllebeholder på nr. 6 på 1.200 m ³	88

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på køresiloen, der inddrages til opbevaring af dybstrøelse.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nærmeste nabobeboelse og vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste sø, vandløb, naboskel, nabobeboelse, offentlig vej og stuehuse. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Figur 3: Kortudsnit over afstande

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Det eksisterende husdyrbrug ligger uden for alle kirke- og skovbyggelinjer, sø-, å-, og fortidsmindebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger samt uden for kystnærhedszonen.

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da alle afstandskrav jf. miljølovgivningen overholdes og der ikke sker ændringer inden for beskyttelseslinjer, er der ikke behov for at foretage en nærmere vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

3.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, gyllerør, fortanke, gyllebeholdere og procestanke er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbrugets arealer. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagter på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som sandblandet lerjord og lerblandet sandjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, fortanke, gyllebeholdere og procestanke er etableret i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter. Ammoniakemissionen stiger i ansøgt drift pga. inddragelse af en del af den ene køresilo til opbevaring af dybstrøelse.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5164,4	689,7	5854,2
Nudrift	5164,4	452,1	5616,6
8 års-drift	5164,4	452,1	5616,6

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Som tidligere beskrevet indgår reduktion af ammoniakemissionen ved teltoverdækning på den overdækkede beholder på 3.396 m³. Husdyrgodkendelse.dk beregner, at ammoniakemissionen fra beholderen halveres. Den gastætte overdækning vil dog reducere emissionen med mere end halvdelen af emissionen.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 4 og 5 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ⁵ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke

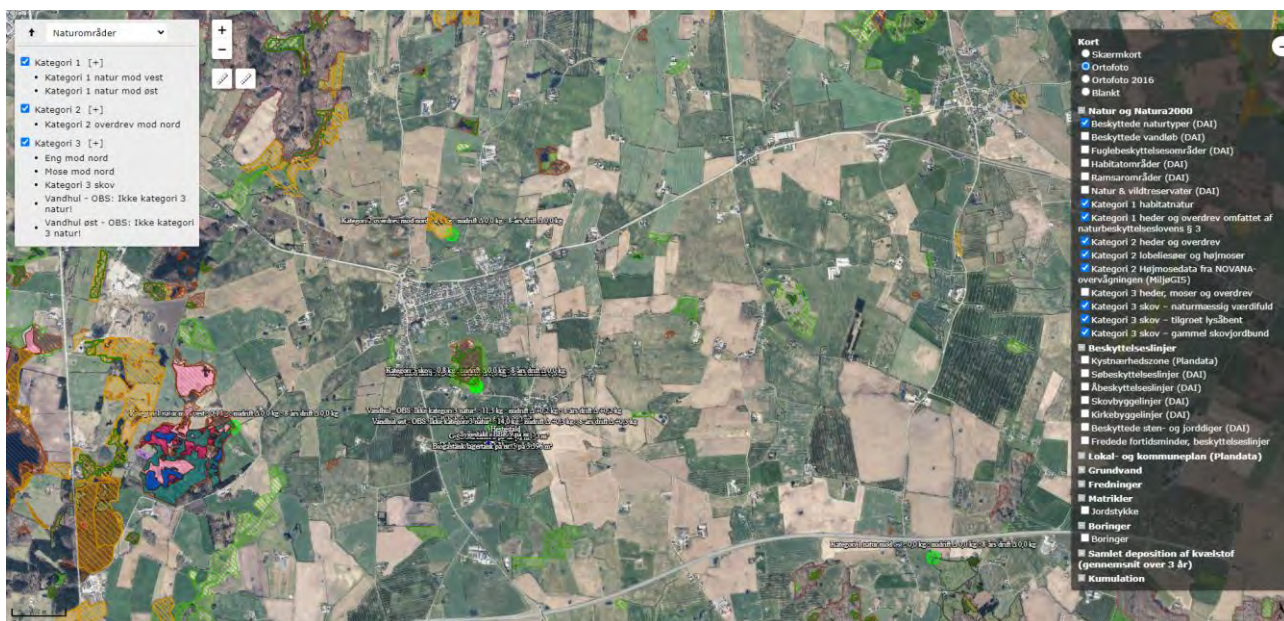
⁵ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024

	<p>for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og</p> <p>1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,</p> <p>2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelsskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>	<p>være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år</p>
<p>Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.</p>	<p>Kan fx være enge, strandenge og søer</p>	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Vandhul øst - OBS: Ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,3	14,0
Vandhul - OBS: Ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,2	0,2	11,3
Kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,8
Kategori 2 overdrev mod nord	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kategori 1 natur mod øst	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Kategori 1 natur mod vest	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,9
Eng mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,5

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition.

Kategori 1 natur

De nærmeste kategori 1 naturområder er et område med skovbevokset tørvemose i Natura 2000 habitatområdet Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark ca. 2,5 km vest for husdyrbruget og et område med bøg på muld i Natura 2000 habitatområdet Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov godt 4 km øst for husdyrbruget.

Da depositionen til kategori 1 natur er på 0,1 kg N/ha/år og det laveste totaldepositionskrav er på 0,2 kg N/ha/år, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er jf. Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ca. 2 km nord for husdyrbruget. Totaldepositionen til overdrevet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

Det nærmeste kategori 3 naturområde er en mose, hvoraf en del af mosen endvidere er registreret som kategori 3 skov ca. 300-600 m nord for husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er en eng samt to vandhuller/søer.

Som det fremgår af beregningerne, så kommer der kun en begrænset merdeposition til de 2 nærmeste søer. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabellen herunder).

Naturtype	2005 tålegrænse	2011 tålegrænse	2022 tålegrænse
Overdrev: surt	10-20	10-15	6-10
Overdrev: kalkholdigt	15-25	15-25	10-20
Klit: grå og grønsvær	10-20	8-15	5-15
Klit: øvrig	10-20	10-20	10-20 uændret
Hede (hede / hede med hyppige dværgbuske og lyng)	10-25	10-20	5-15 / 10-20
Fersk eng	15-25	15-25	15-25 (uændret)
Strandeng	30-40	30-40	10-20
Mose: højmose	5-10	5-10	5-10 (uændret)
Mose: hængesæk	10-15	10-15	5-10
Mose: fattigkær	10-20	10-20	10-20 (uændret)
Mose: hedemose (våde dværgbuskesamfund)	10-25	10-20	5-15
Mose: kalkrige moser og væld		15-30	15-25 (uændret)
Mose: rigkær	15-25	15-30	5-25
Løvskov	10-20	10-20	10-15 / 10-20
Skovbevoksede tørvemoser	10-20	10-15	10-15 (uændret)
Nåleskov	10-20	10-20	uændret?

Tabel 8: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁶.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2020-2022 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 17,4 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til brug i miljøgodkendelser, 2020-2022" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

⁶ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_16.pdf

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Der ligger ingen sure overdrev, klitter, heder, højmoser eller andre mosetyper med meget lave tålegrænser i umiddelbar nærhed, som husdyrbruget bidrager med væsentlig merdeposition til. For øvrige naturtyper i nærheden, som modtager en vis deposition fra husdyrbruget (mose, skov, eng og sø) overstiges den øvre tålegrænse ikke, idet ingen af de to nærliggende søer vurderes at være næringsfattige pga. deres nærhed til staldanlæggene og de omkringliggende dyrkede marker. Marken øst for Hellinghøjvej 6 skråner således ind mod søen, og branddammen ved ridebanen støder helt op til dyrket mark. Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

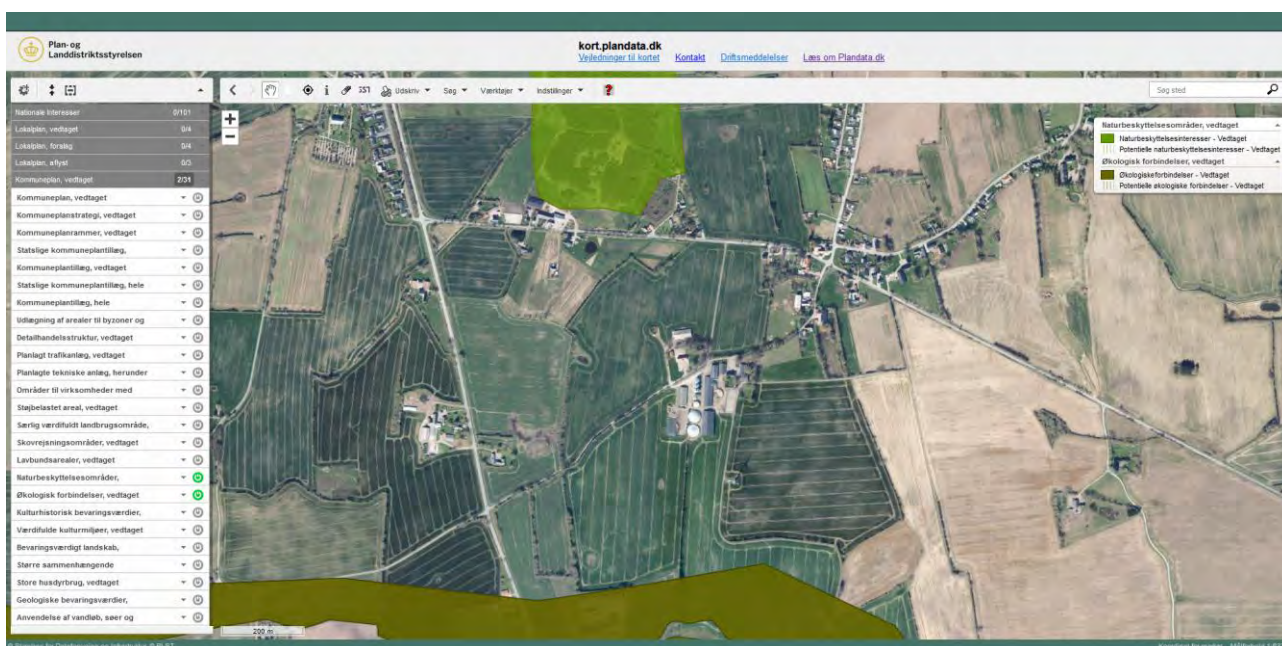
Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

FN definerer biodiversitet som: ”Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.” Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Som det fremgår, ligger husdyrbruget uden for udpegede økologiske eller potentielle økologiske forbindelser og områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Bilag IV-arter mv.

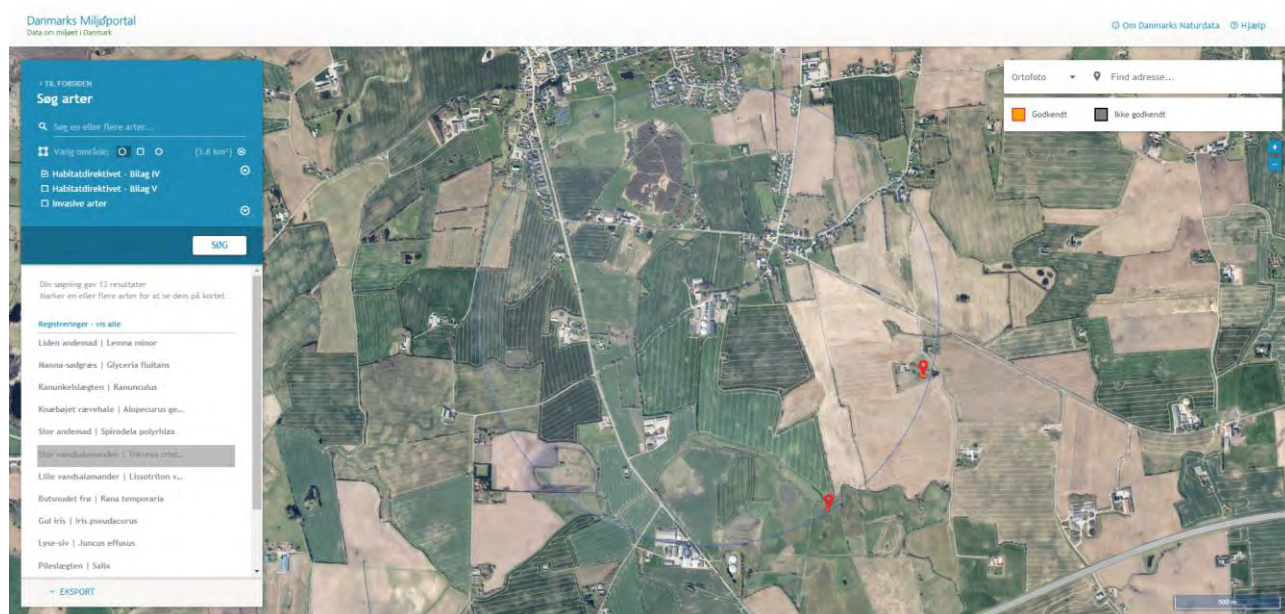
Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁷ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁸. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Troldflagermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Odder	<i>Lutra lutra</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der registreret bilag IV-arten stor vandsalamander inden for ca. 1.000 m fra husdyrbruget.

Figur 7: Kort over registreringer af bilag IV-arter

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus. Der nedrives ingen bygninger, og der fældes ingen træer i forbindelse med projektet.

⁷ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁸ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Hvis der er oddere i nærheden, må disse forventes at opholde sig i tilknytning til vandløbssystemer hvor der er fødegrundlag. Der er ca. 200 m til nærmeste åbne vandløb.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der er umiddelbart ingen sådanne områder i nærheden af husdyrbruget.

Flere af områdetets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Samlet vurdering

Den generelle vurdering er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 beskyttet naturareal. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den største effekt af ammoniakdepositionen vil være risiko for tilgroning af lysåbne naturarealer.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

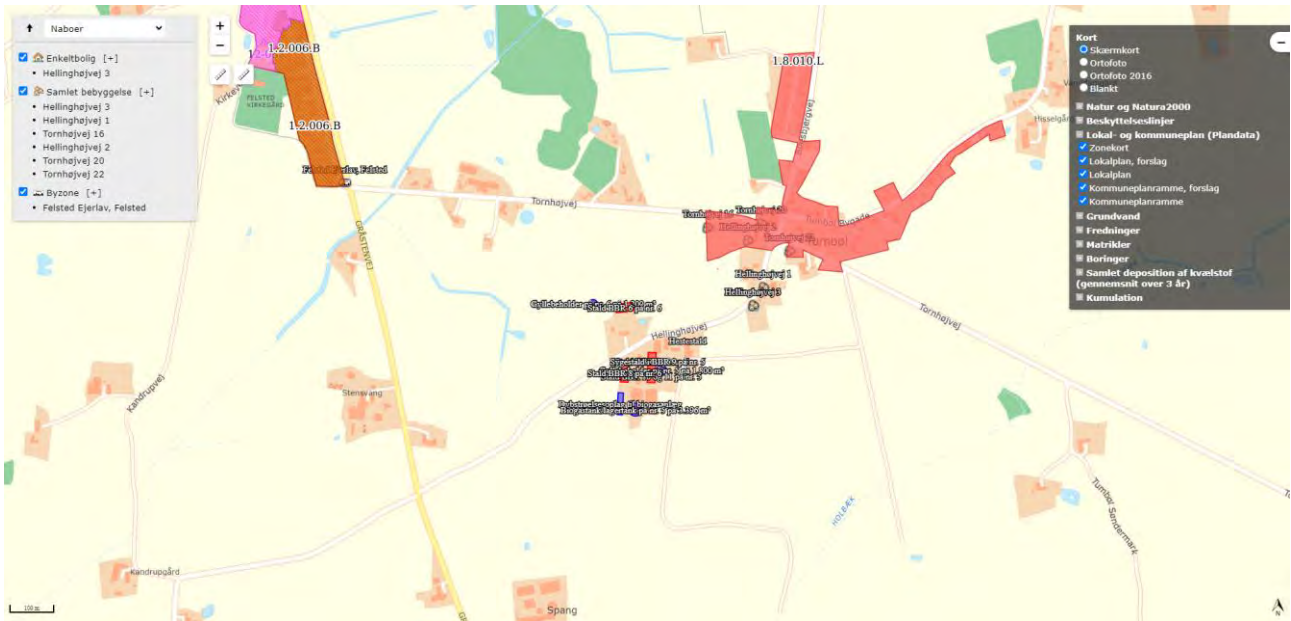
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)

De nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 8.

Nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt er Hellinghøjvej 3. Beboelserne på Hellinghøjvej 1, 2 og 3 samt Tornhøjvej 16, 20 og 22 udløser alle samlet bebyggelse, idet der inden for 200 m af beboelserne ligger mere end 6 andre beboelser uden landbrugspligt. Nærmeste byzonegrænse er grænsen til Felsted by. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Ligeledes er nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end Felsted by.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkeltbeboelse eller 300 m fra den nærmeste byzone (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁹.

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Figur 8: Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone mv.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hellinghøjvej 3	0	NY	274	274	305,4	Ja
Hellinghøjvej 1	0	NY	563,5	563,5	344,5	Nej
Hellinghøjvej 2	0	NY	563,5	563,5	378,9	Nej
Hellinghøjvej 3	0	NY	563,5	563,5	305,4	Nej
Tornhøjvej 16	0	NY	563,5	563,5	343	Nej
Tornhøjvej 20	0	NY	563,5	563,5	428,9	Nej
Tornhøjvej 22	0	NY	563,5	563,5	439,9	Nej
Felsted Ejerlav, Felsted	0	NY	736,7	736,7	803,7	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 34 (50 % reglen).

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 707 m

Rød: Bemærk at sønafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til

boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ til enkelt beboelser uden landbrugspligt.

De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 10. Det fremgår, at minimum 54-78 % af lugtgeneafstanden til de mest belastede punkter i den samlede bebyggelse, kan overholdes. Boliger, der udløser samlet bebyggelse, er vist i tabellen med et ikon med 3 huse i en klump og enkeltbeboelse med et enkelt hus. Byzone er vist med et byzoneskilt.

Lugtemissionen fra husdyrbruget falder beregningsmæssigt i ansøgt drift pga. stalde, pga. at virkemidlet ugentlig udslusning benyttes. Lugtemissionen er således beregnet til 31.738 LE/s og 96.637,4 OU/s i nudrift og 25.608,8 LE/s og 77.812 OU/s i ansøgt drift.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholdere kan der være lugtafgivelse især i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Det vurderes, at en afstand på ca. 177 m fra nærmeste stald (hestestalden) til nærmeste nabo på Hellinghøjvej 3 er tilstrækkelig til at undgå væsentlige lugtgener. Som beskrevet falder lugtemissionen fra husdyrbruget.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport. Da husdyrbruget ligger forholdsvis tæt på samlet bebyggelse, er det nødvendigt at have fokus på ikke at genere naboer. Der køres nu dybstrøelse til biogasanlægget til erstatning af det majs, der ikke længere må afgasses i biogasanlægget. Ændringen i typen af tilkørt materiale vurderes ikke at medføre ændrede gener for naboer, idet den halve køresilo, der maksimalt inddrages til opbevaring af dybstrøelse ligger 373 m fra nærmeste nabo.

Nærmeste større husdyrbrug er et slagtekalvehold på Gråstenvej 54 samt et so- og smågrisehold på Gråstenvej 61.

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gyllepumpning, omrøring af gyllebeholdere, tipning af korn i korngrav, fodringsanlæg, kompressorer i værkstedet, foderladen og teknikhuset til biogasanlægget, nødkøleanlæg i forbindelse med biogasanlægget, vask med højtryksrensere på vaskepladsen samt transport af dyr, foder, råvarer til biogasanlægget, gylle og afgasset biomasse mv. Se kort over støjklender på bilag 1. Foderfremstillingen sker automatisk i perioden 04.00-22.00.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderne tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpe-system, som er meget lidt støjende.

Støjklender og belysning fremgår af bilag 1.

Der sker ingen ændringer i støjklenderne fra husdyrbruget med det ansøgte. Ventilationsanlæg er renoveret inden for de sidste 5 år til nyere støjsvage typer. Ventilationsanlæggene kører hele døgnet

Der er ca. 170 m fra nærmeste stald, opbevaringsanlæg mv. og biogasanlægget ligger mere end 300 m fra nærmeste nabobeboelse.

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Vurdering

Da de fleste aktiviteter sker inde i isolerede bygninger, og der i øvrigt er god afstand til naboer vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, nødkølere, vindmølle og diverse maskiner.

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klos op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transport af foder og dyr mv.

Se yderligere om transport under punkt 3.8.6.

Vurdering

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og gyllebeholderen er primært asfalt-, grusbelagte. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra levering af korn og foder er meget begrænset. Korn og tilskudsfoder (sojaskrå mv.) tippes i korngrav ledes til kornsiloerne via redlere samt mindre siloer inde i foderladen. Herfra ledes korn og tilskudsfoder ind i foderrum, hvor det blandes med vand, og pumpes ud i staldene gennem rørsystemer. I forbindelse med foderladen er der udsugning gennem en cyklon, der udskiller støvet og leder det ud i en lukket vogn. Støvet kommer i biogasanlægget, så den organiske del af støvet kan afgasses.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørslen på kørearealerne rundt om husdyrbruget.

Det vurderes endvidere, at der ikke er problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde eventuelt støv fra foder og dyr.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 1. Der er opsat udendørs belysning i form af små halvmånelamper i gårdspladsen ved stuehusene. Herudover er der et lysstofrør ved værkstedet samt to ca. 5-6 m høje lysstandere ved ridebanen. Lysstanderne tændes kun få gange om året i forbindelse med ridning på ridebanen.

Belysningen inde i staldene og de øvrige driftsbygninger samt den udvendige belysning, vil kun oplyse nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af levende hegn og andre beplantninger.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlader, køresiloer samt gyllebeholdere i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Da der udsluses gylle hyppigt pga. afgangning af gylle i gårdbiogasanlægget, er opformering af fluer begrænset, og det er svært at få rovfluer til at overleve. Der benyttes derfor smøremidler til fluebekæmpelse. Den hyppige udslusning bevirker endvidere, at opformeringen af fluer begrænses.

Rottebekæmpelse sker via privat ordning (pt Rovfluen). Rotter bekæmpes med klapfælder og evt. rottegift udlagt i kasser, hvis der konstateres tegn på rotteaktivitet. Der er pt opsat ca. 70 fælder fordelt rundt på husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker ad overkørslerne til Hellinghøjvej. Ansøger har i 2021 etableret en kørevej mellem Hellinghøjvej og Tornhøjvej umiddelbart øst for haveanlægget til Hellinghøjvej 6. Vejen har aflastet transporter via den smalle Hellinghøjvej, så der i stedet kan køres ad Tornhøjvej, der er en væsentligt bredere vej.

Så vidt muligt sker tunge transporter på hverdage og i dagtimerne.

Ansøger er ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtedy. Når der udbringes afgasset biomasse, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt, hvorfor der i denne periode kan køres i både de meget tidlige morgentimer og sene aftentimer.

Tunge transporter (ind og ud tælles som en transport)	Tilladt drift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
Indkørsel af tilskudsfoder (lastbil, kapacitet ca. 36 ton)	ca. 10	ca. 12
Indkørsel af korn (traktor og vogn, kapacitet til 18-20 ton)	ca. 154	ca. 185
Levering af smågrise (lastbil, kapacitet ca. 500-900 stk.)	ca. 22	ca. 22
Afhentning af slagtegrise (lastbil, kapacitet til ca. 210 stk.)	ca. 58	ca. 65
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 104	ca. 104
Indkørsel af fast biomasse til biogasanlæg (traktor og vogn eller lastbil, kapacitet til 18-40 ton)	ca. 90	ca. 90
Indkørsel af valle/flotationsslam til biogasanlæg (tankbil med kapacitet til 25 ton)	ca. 12	ca. 12
Udkørsel af afgasset biomasse (gyllevogn, kapacitet 28 ton)	ca. 274	ca. 274
Flytning af afgasset biomasse til opbevaringsaftaler (lastbil, kapacitet til 38 ton)	ca. 65	ca. 153
Transport af gylle til/fra Tornhøjvej 35 (lastbil, kapacitet til 38 ton)	ca. 100	ca. 100
Diverse sækkevarer mv. (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Fyringsolie (tankbil)	maks. 2	maks. 2
Dieselolie (tankbil)	ca. 15	ca. 15
Kørsel i forbindelse med maskinhus	ca. 200	ca. 200
Afhentning af restaffald	ca. 12	ca. 12
Afhentning af dagrenovation	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 1.156	ca. 1.269

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Ud over de skønnede tunge transporter, er der transportere i personbiler med personale, dyrlæge, kontroller mv. i gennemsnit ca. 4 gange om dagen på hverdage og 1 gang om dagen i weekend og helligdage.

Vurdering

I nudrift er der tilladelse til 12.185 slagtegrise 30-112 kg, hvor den maksimale forventede produktion bliver maks. 13.500 slagtegrise 30-120 kg. Der vil derfor ske en mindre stigning i antallet af transportere, som svarer til den mulige udvidelse af dyreholdet. Forøgelsen i produceret kg gris svarer til ca. 20 % og antallet af transportere er skønnet til at stige med ca. 10 %.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel.

Over de senere år er antal transportere til og fra husdyrbrug generelt faldet som følge af udviklingen af kapaciteten for transportenheder, specielt i forhold til transport af foder og husdyrgødning.

Samlet set vurderes transportere til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres ud til Hellinghøjvej bag et træstakit. Døde dyr lægges på betonspalter og overdækkes med en kadaverkap. Daka afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

Vurdering

Med afskærmning i form af stakit og opbevaring under en kadaverkap kan ingen naboer eller forbipasserende blive væsentligt generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Da der er tale om et IE-brug, skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplyst husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldet med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtager
Spildolie	Kemirum og teknikrum ved biogasanlægget	Avista Oil	Avista Oil
Blyakkulatorer	Ombyttes med det samme		
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	Normalt intet	
Spraydåser	Værksted	Transporterer selv til Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Medicinrester	køleskab	Normalt intet	
Kanyler i særlig beholder	Ved køleskab i forrum	Transporterer selv til Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Små batterier	Kasse til farligt affald	Arwos	Kendes ikke
Lysstofrør og LED-rør	Værksted	Transporterer selv til Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Jern og metal	Jerncontainer ved ridebanen	Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Diverse brændbart, herunder tom medicinemballage	Container i værkstedet og container ved biogasanlægget	Knud Erik Heissel A/S	Sønderborg Kraftvarmeværk I/S
Rent pap og papir	Container i værkstedet	Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Plast	Container i værkstedet, vippecontainer i foderladen til storsække, vippecontainer ved biogasanlægget til overdækningsplast	Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke
Glas	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Arwos	Kendes ikke

Madaffald og mad- og drikkekartoner	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Arwos	Kendes ikke
Tekstilaffald (ikke genbrugeligt)	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Arwos	Kendes ikke

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget, idet gylle og biomasse i denne sammenhæng ikke betragtes som affald.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden, at affald fra husdyrbruget ikke har en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

På husdyrbruget er der en 1.300 l fyringsolietank i teknikhuset til biogasanlægget, som benyttes som back up til biogasanlægget. Endvidere er der opstillet en 5.900 l dieselolietank i værkstedet ved det lille maskinhus.

Olieråvarer opbevares i kemirummet, hvor der også opbevares bekæmpelsesmidler til markbruget. Der opbevares op til 400 l olieråvarer ad gangen (smøreolie, hydraulikolie mv.). Der er fast gulv og intet afløb i rummet.

Der benyttes sæbe og desinfektionsmidler ved vask af staldene. Midlerne opbevares i foderladen. Der opbevares op til 40 l ad gangen.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er instruksjoner som følges ved uheld med olie og kemikalier.

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af afløbsplanen, se bilag 3.

Spildevand fra produktionen og regnvand fra udleveringsarealerne ledes til gyllekanal og videre til forbeholder, hvorfra det pumpes til procestank i biogasanlægget.

Sanitært spildevand fra stuehuset og wc og bad i forrummet på Hellinghøjvej 5 ledes til septiktanke og nedslivningsanlæg. Sanitært spildevand fra stuehuset og wc og bad i forrummet på Hellinghøjvej 6 ledes til offentlig kloak.

Der er redegjort for mængder af overfladevand til gyllebeholder i kapacitetsberegningen.

Marksprøjte fyldes på vaskepladsen nord for udleveringsstalden i BBR 9. Vand fra vaskepladsen ledes til fortanken som ligger i forbindelse med pladsen, hvorfra det ledes til biogasanlægget løbende.

Overfladevandet udledes til Felsted bæk, der leder ud i Bjerndrup Mølleå. Bjerndrup Mølleå er målsat i vandområdeplaner 2021-2027¹⁰, mens der ingen målsætning er for Felsted Bæk. Målsætningen for Bjerndrup Mølleå er god økologisk og kemisk tilstand. Basisanalysens tilstandsvurdering viser, at målsætningen endnu ikke er opfyldt, idet samlet økologisk tilstand/potentiale er vurderet som ringe økologisk tilstand og kemisk tilstand er ukendt.

Vurdering

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>

Da husdyrbruget kun udleder uforurenet tag- og overfladevand til vandløbssystemet, og der ikke sker væsentlige ændringer i den afledte type eller mængde af overfladevand, vurderes det, at der ikke vil kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af vandløb med det ansøgte.

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og opbevaringslagre for husdyrgødning, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og gyllebeholdere.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

I revurderingen fra 2015 blev der beregnet BAT ud fra daværende regler. BAT blev opfyldt ved foderkorrektion og teltoverdækning af beholderne på 320 m³, 700 m³, 3.008 m³ og 3.396 m³. Der er ikke stillet direkte krav i revurderingerne om, at gyllebeholderne skal forblive teltoverdækkede. Som tidligere beskrevet, skal procestanke ikke indtegnes som opbevaringslagre. Det antages, at overdækningen af beholderen på 3.396 m³ af kommunen betragtes som en forudsætning i forhold til BAT.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? ⓘ			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5164	690	5854
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5164	690	5854
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,96 - 1,11 ^b	2,30
Hestestald	Heste. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,57	0,57
Stald BBR 9 på nr. 5	Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,96 - 1,11 ^b	2,30
Stald BBR 8 på nr. 6	Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,96 - 1,11 ^b	2,30
Stald BBR 8 på nr. 6	Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,45 ^b	1,40
Stald BBR 6 på nr. 6	Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,96 - 1,11 ^b	2,30
Stald BBR 6 på nr. 6	Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,45 ^b	1,40
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,45 ^b	1,40

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Det antages, at der stilles vilkår til teltoverdækningen på gyllebeholderen/afgasningstanken på 3.396 m³ samt vilkår til ugentlig udslusning af gylle fra fulddrænedede stalde i overensstemmelse med standardvilkårene for fast overdækning af gyllebeholder og for ugentlig udslusning af gylle i slagtesvinestalde med fulddrænedede gulve jf. Miljøstyrelsens Teknologiliste¹¹.

3.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med dyrehold bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Der udarbejdes på nuværende tidspunkt ikke et CO₂-regnskab og udarbejdes heller ikke ESG-rapport. Til gengæld har husdyrbruget etableret et biogasanlæg, som producerer strøm og afsætter overskudsvarme til fjernvarmenettet, opsat en vindmølle som producerer strøm samt er i gang med at undersøge muligheden for at opsætte et solcelleanlæg på tag.

Afgasning af husdyrgødningen i biogasanlægget på Hellinghøjvej 5 bevirker, at biogassen afbrændes, hvorved der genereres elektricitet som afsættes til elnettet. Metanudledningen fra den efterfølgende opbevaring

¹¹ <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/landbrug-og-husdyrbrug/teknologilisten/staldindretning>

af den afgassede biomasse nedsættes dermed væsentligt¹². Endvidere udsluses gylle hyppigere end normalt fra staldene og ledes direkte til biogasanlægget, hvilket nedsætter metanudledningen fra staldanlægget.

Biogasanlægget er underlagt årlig kontrol med anlægsgennemgang og lækagesøgning i forhold til metantab.

Som det beskrives under punkt 4.2.2 har husdyrbruget udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning, ventilatorer er udskiftet til lavenergiventilatorer og cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

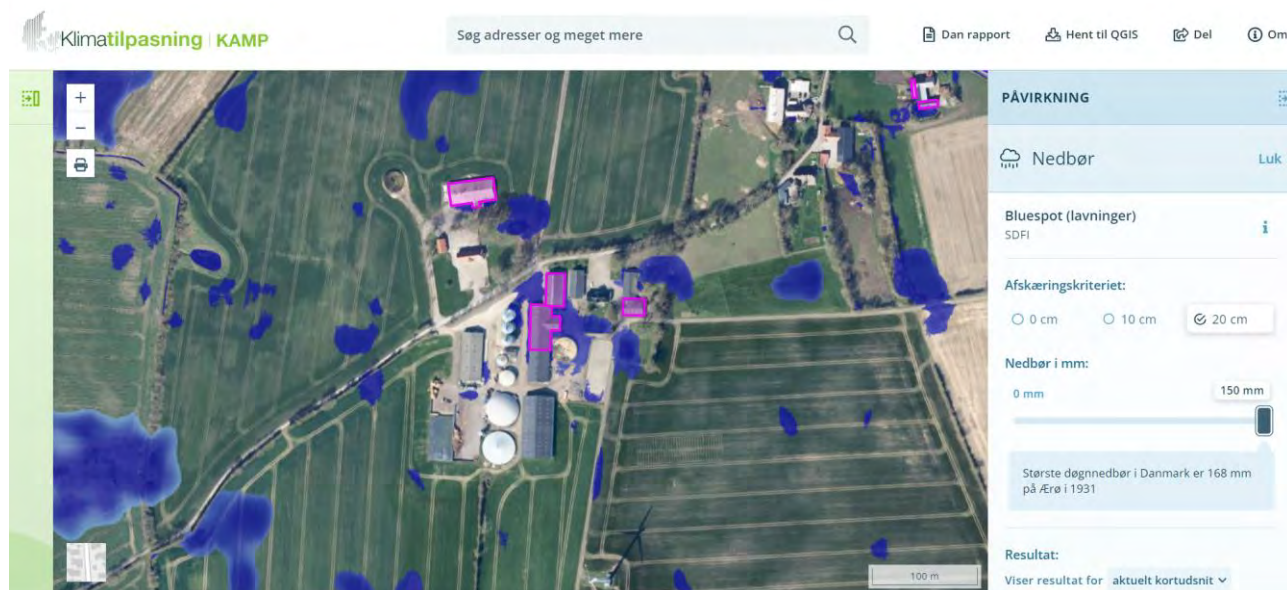
I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbrug. Over årene har nedbørsmængden svinget med et gennemsnit på ca. 940 mm om året¹³.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 9 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værst tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

Figur 9: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Grundvand

Af figur 10 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på ½-2 meter under terræn i vinterhalvåret. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholdere og procestanke, hvorfor bundtømning af beholderen kun sker, når der ikke er risiko for, at grundvandet står så højt, at det kan presse beholdernes bunde op og medføre utætheder i beholderne. Beholderernes sideelementer er gravet maks. 2-2,5 m ned under terræn. Der er omfangsdræn og inspektionsbrønde i forbindelse med alle beholdere.

¹² <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>

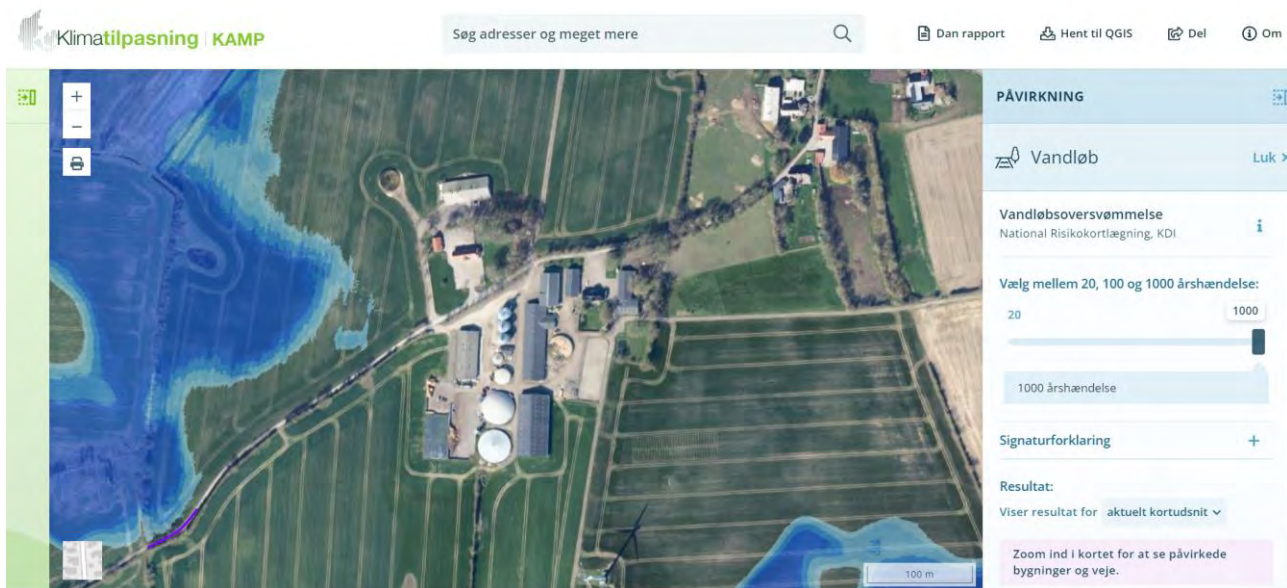
¹³ <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>

Figur 10: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Vandløbsstigninger

På grund af husdyrbrugets beliggenhed i terrænet og afstanden til vandløb, er der umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb.

Figur 11: Risiko for vandløbsoversvømmelse. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Havvandsstigninger

Da husdyrbruget ligger ca. 47 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 47 m over havets overflade og med ca. 5 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholdere og procestanke, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved fortsat drift af vindmøllen samt løbende udskiftning til mere energieffektiv belysning, ventilatorer og cirkulationspumper mv. vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.16. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen er ophængt i værkstedet. Beredskabsplanen opdateres løbende.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, afgasset biomasse eller fx olie, kemikalier eller flydende handelsgødning. Der opbevares ikke flydende husdyrgødning på husdyrbruget. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning samt ved brud på beholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, gyllekanaler, fortanke, procestanke og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ved kollaps af gyllebeholdere eller procestanke vil gylle/afgasset biomasse fra beholderne ved biogasanlægget løbe ud på arealet ved køresiloerne og mod lavning i terrænet ud til Hellinghøjvej. Gylle/afgasset biomasse fra gyllebeholderen på 1.800 m³ vil lægge sig på arealerne ved bygningssættet, men kan også løbe mod søen ved ridebanen. Gylle/afgasset biomasse fra gyllebeholderen på 1.200 m³ vil løbe mod vest. Afhængigt af, hvor langt udslippet løber, vil det kunne nå søen ca. 170 m vest for beholderen. Søen er uden afløb. Det vil dog være en begrænset mængde gylle, der kan nå at løbe så langt.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med uheld med gylleudslip, og olie- eller kemikaliespild.

Vurdering

Kollaps af gyllebeholdere og procestanke ses forholdsvis sjældent. Det vurderes derfor, at risikoen for væsentlig forurening i forbindelse med ulykker er meget begrænset. Med en tilgængelig og opdateret beredskabsplan vurderes husdyrbruget at kunne gribe hurtigt ind og minimere risikoen for forurening i forbindelse med ulykker.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten vurderes, ikke at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at grise kan være smittebærere for Covid 19¹⁴.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med godt 10 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ansøges andre husdyrbrug er beskrevet under punkt 3.3, ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5 og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7. Med hensyn til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet under punkt 3.8-3.9 er de nærmeste større husdyrbrug et slagtekalvehold på Gråstenvej 54 samt et so- og smågrisehold på Gråstenvej 61. Disse ligger ca. 0,6-0,7 km i fugleflugt fra husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6.

Vurdering

Pga. afstanden fra Hellinghøjvej 5 og 6 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative gener for naboer i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx andre biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Som beskrevet sker der ingen ændringer eller udvidelser som medfører forøgede emissioner fra stalde eller opbevaringsanlæg.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i de gældende produktionstilladelser til Hellinghøjvej 5 og 6 med en maksimal årlig produktion af henholdsvis 7.987 slagtegrise 30-112 kg og 4.198 slagtegrise 30-112 kg

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse efter den nye lovgivning, vil husdyrbruget ikke kunne udnytte staldanlægget optimalt.

Da dyre- og gulvtyperne samt teltoverdækningen er tilstrækkelige til at leve op til BAT for ammoniak, er der ikke beregnet for alternative ammoniakreducerende virkemidler. Det er ikke undersøgt, hvad det vil koste at

¹⁴ https://svineproduktion.dk/aktuelt/nyheder/2020/03/130320_kan_dine_grise_sprede_corona_virus

installere lugtreducerende teknologier, idet det erfaringsmæssigt er meget dyrt at etablere lugtretningsanlæg i forbindelse med eksisterende stalde. Som beskrevet under punkt 3.7 sker der med det ansøgte beregningsmæssigt et fald i den samlede lugtemission på 20 % som følge af virkemidlet ugentlig udslusning.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurdering i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkelig til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs-ejendom. Hellinghøjvej 5 og 6 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. Selv hvis kommunen skulle vurdere, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, betyder det ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes. Eventuelt skal kommunen fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis det vurderes, at der er tale om byggeri af industrilignende karakter.

Vurdering

Da der ikke bygges nyt og det eneste, der ændres er, at der ansøges om fleksibilitet til at producere slagtegrise, der må indsættes ved både under og over 30 kg, vurderes det ansøgte at være erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyre- og gulvtyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 2.000 stipladser til slagtegrise.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Hellinghøjvej 5 og 6, er det enten fordi staldanlæggene sælges, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

4.2.1 BAT råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med 2 blandinger til slagtegrisene. Fodring sker som vådfodring, med eget dyrket korn og indkøbt tilskuds-foder der tilsættes vand.

Med fasefodring er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt

kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt et niveau som muligt, uden det går ud over dyrenes tilvækst og ydelse. Foderet tilsættes endvidere fytase.

Ud fra normalt fodres slagtegrise fodres i gennemsnit med ca. 2,59 foderenheder pr. kg tilvækst. En foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af 13.500 slagtegrise 30-120 kg i ansøgt drift vil det årlige foderforbrug (eksklusiv væske) ligge på op til 3.150 ton.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-husdyrbrug for at reducere kvælstofudskillelsen enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordningen om fodertilsætningsstoffer¹⁵. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal der anvendes enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt forordningen om fodertilsætningsstoffer, eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 4.2.3.

Vurdering

Med fasefodring samt tilsætning af fytase vurderes husdyrbruget at leve op til BAT for fodring.

4.2.2 Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)

Der anvendes primært el til drift af biogasanlægget, ventilation, belysning, foderanlæg og øvrige elektriske maskiner.

Opvarmning af stalde og stuehus sker vha. overskudsvarme fra biogasanlægget. Alle staldbygninger er isolerede.

Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilatorer bliver rengjort rutinemæssigt i forbindelse med vask af stalde, dvs. efter hvert hold slagtegrise. Rengøring af ventilationsanlæggene reducerer modstanden, og mindsker dermed strømforbruget.

Al ventilation er renoveret i løbet af de sidste 5 år, så der nu lavenergiventilatorer i alle stalde (Skov LPC-ventilatorer). Alle stalde er med undertryksventilation.

Husdyrbruget har udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning. Energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet, er et krav for stalde hvor der sker ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem eller belysningsanlæg.

Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Lyset i staldene er kun tændt i forbindelse med fodring og arbejde i stalden. Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel (gennemsnit 2022/2023 forbrug).

¹⁵ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

Type	Forbrug nudrift og ansøgt drift
El	ca. 1.045.000 kWh inklusiv biogasanlægget
Fyringsolie	ca. 1.300 l
Dieselolie	ca. 85.000 l

Tabel 15: Energiforbrug

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges ligger et gennemsnitligt elforbrug eksklusiv gulvvarme på ca. 10 kWh pr. slagtegris. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 135.000 kWh til slagtegriseholdet alene. Hertil kommer forbrug til foderfremstilling, øvrige driftsbygninger, forbrug i beboelsen og ikke mindst forbrug til drift af biogasanlægget.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Al elektriciteten der genereres af husstandsvindmøllen og biogasanlægget sælges.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Som det fremgår af ovenstående, ligger husdyrbrugets elforbrug meget højere end normen. Dette skyldes primært driften af biogasanlægget.

Med isolerede stalde, lavenergiventilation og -belysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi (BAT-konklusion 1.6).

4.2.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsopland til Tumbøl Vandværk og nitratfølsomt indvindingsområde men uden for sprøjtemiddelfølsomt indvindingsområde og område med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelsen. Husdyrbruget forsynes med vand fra Tumbøl Vandværk.

Der er drikkeventiler over fodertrug, så vandspild ender i foderet. Stalde sættes i blød i koldt vand inden vask. Der benyttes vaskerobot, der vasker staldene med koldt vand. Herefter eftervaskes manuelt med almindelig højtryksrensere i hjørner mv., hvor robotten ikke kan vaske effektivt.

Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation. Husdyrbrugets vandforbrug fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forbrug tilladt drift	Skønnet forbrug ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde samt forbrug i stuehuset	ca. 11.000 m ³	ca. 13.000 m ³

Tabel 16: Vandforbrug

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på ca. 560 liter vand pr. slagtegris (32-107 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 13.500 slagtegrise 30-120 kg giver et simpelt korrigeret normtal et vandforbrug på ca. 9.072 m³ pr. år i ansøgt drift til slagtegrisene alene. Endvidere benyttes vaskerobot ved vask af staldene, hvilket måske kan forklare det højere vandforbrug. Brug af

vaskerobot kan medføre et større vandforbrug end ellers, men til gengæld er en vaskerobot en klar forbedring i forhold til arbejdsmiljøet for personalet.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug.

De eksisterende stalde, procestanke, gyllebeholdere, fortanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for svineproduktionen.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes iblødsætning og vaskerobot/manuel højtryksrensning ved vask samt der er vandbesparende drikkevandssystemer.

Alt overfladevand fra husdyrbruget afledes uændret, og der sker ingen ændringer af afledningen.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand eller overfladevand.

4.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 2.000 stipladser til slagtegrise, er husdyrbruget omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. BAT-konklusionen er delvis implementeret i dansk lovgivning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer, at der leves op til BAT. Husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem (1.1) samt en beredskabsplan (1.2). Dokumentationen for miljøledelsessystemet skal årligt fremsendes til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. en gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne gennemgås årligt og opdateres, når der sker ændringer. Dokumentation for gennemførte kontroller skal årligt fremsendes til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Husdyrbruget skal have udarbejdet et oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr. Endvidere skal husdyrbruget have en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen skal indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående anlæg (såfremt de enkelte anlæg findes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -mikser, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner) (ikke aktuelt)

- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, skal dette iværksættes med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fasefodring samt tilsætning af fytase. Fodring er beskrevet nærmere i punkt 4.21.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal årligt fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, fortanke, gyllerør, procestanke og gyllebeholdere. Endvidere benyttes vaskerobot/højtryksrensere ved rengøring, og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun regnvand til gyllebeholder fra ikke overdækkede ind- og udleveringsarealer samt de 2 endnu ikke overdækkede gyllebeholdere.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, at gylle kun omrøres forud for udbringning af afgasset biomasse samt hyppig fjernelse af gylle fra stald til lager (1.9). Minimering af omrøring reducerer samtidigt ammoniakemissionen fra opbevaring af gylle.

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkilder, som kan genere naboerne. De primære støjkilder er ventilation, tipning af korn og foder i korngrav, transport herunder transport på køresiloerne samt støj fra nødkølere i forbindelse med biogasanlægget. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne (klager), er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, fortanke, procestanke og gyllebeholdere. Gyllebeholderne er omfattet af gyllebeholderkontrolordningen. Endvidere inspiceres gyllebeholdere årligt i forbindelse med bundtømning (visuel inspektion). (1.11).

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Udbringning af afgasset biomasse sker i overensstemmelse med den generelle lovgivning, hvilket stort set også sikrer, at husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med BAT. I lovgivningen er der bl.a. fastsat regler om afstande i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer op til vandløb og søer, afstande til drikkevandsboringer og forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen jord eller snedækket jord. (1.13). I forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen planlægges mængder og tidspunkt for fordelingen af husdyrgødningen under hensyntagen til det valgte sædskiftes behov for næringsstoffer, jordbundstypen og eventuel vanding. I forbindelse med planlægningen tjekkes desuden, at N- og P-loftet jf. Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning¹⁶ overholdes.

Det er ansøgers bedrift, der står for al markdriften. Marksprøjten efterses og serviceres løbende, de lovpligtige syn overholdes, og det kontrolleres løbende, at sprøjten er indstillet til korrekt dosering. Gyllevogn og nedfælder vedligeholdes og serviceres, så de fungerer korrekt.

¹⁶ Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning BEK nr 931 af 16/07/2024

Eftersom gylle ledes til fortanke, procestanke og gyllebeholdere i et lukket system og der benyttes gyllevogn med læssekran med tilbageløb til beholder eller automatisk afbrydning af påfyldning, er risikoen for spild i forbindelse med gødningslagerene minimale.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelsen med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i lukkede siloer og foderrum, samt at der vådfodres og foderet ledes ud i staldene gennem rørsystemer. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Dybstrøelsen kvæg og heste fra lægges på køresilo/møddingsplads, hvorfra det kommer i biogasanlægget (1.10).

Der husdyrgødningen fra husdyrbruget afgasses i eget biogasanlæg (1.12).

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 4.2.2 og 4.2.3.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget benytter BAT i forhold til management.

5. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, Spiras, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 21 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen Siras og LandboSyd.

6. Konklusion

Som beskrevet i denne rapport overholder husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6 beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak, dog overholdes lugt under undtagelsesreglen for lugt.

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte miljøgodkendelse af de eksisterende produktionsarealer på husdyrbruget på Hellinghøjvej 5 og 6 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019

2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 300 af 20/03/2024
3. Helpdesksvar fra 21/11-2022: <https://husdyrvejledning.dk/helpdesk/soeg-i-helpdesksvar/2022/november/hvordan-haandteres-et-gaardbiogasanlaeg-i-forhold-til-husdyrloven>
4. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
5. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024
6. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_16.pdf
7. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
8. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
10. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
11. <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/landbrug-og-husdyrbrug/teknologilisten/staldindretning>
12. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>
13. <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>
14. https://svineproduktion.dk/aktuelt/nyheder/2020/03/130320_kan_dine_grise_sprede_corona_virus
15. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer
16. Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning BEK nr 931 af 16/07/2024

8. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Opgørelse af produktionsarealer

Hellinghøjvej 5 og 6		Produktionsareal	Produktionsareal	Produktionsareal				
Stald	Godkendt gulv- og dyretype	Nyt	ansøgt drift	Produktionsareal nu drift	8 års drift	Kommentarer	Indre mål af stald	Antal adskilte sektioner
Stald BBR 10 og 11 på nr. 5	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)		416	416	416	Målt op ud fra staldtegning. Fratrullet gang på 0,9 m og langkrybber	3 x 17,1 m x 10,08 m	1
Hestestald	Dybstrøelse		36	36	36	Målt op af ansøger		1
Stald BBR 9 på nr. 5	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)		554	554	554	Tilsvarende sektioner i BBR 10 og 11	4 x 17,1 m x 10,08 m	3
Stald BBR 8 på nr. 6	Slagtesvin. Delvis spaitegulv, 50-75 % fast gulv		21	21	21	Målt op ud fra staldtegning uden krybber		2 i hele stalden
Stald BBR 8 på nr. 6	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)		552	552	552	Målt op ud fra staldtegning. Fratrullet langkrybber		
Stald BBR 6 på nr. 6	Slagtesvin. Delvis spaitegulv, 50-75 % fast gulv		17	17	17	Oplysning fra staldtegning samt fra ansøger mht. ombygning fra sostald	41,9 m x 19,3 m	2 i hele stalden
Stald BBR 6 på nr. 6	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)		667	667	667	Oplysning fra staldtegning samt fra ansøger mht. ombygning fra sostald		
Sygestald i BBR 9 på nr. 5	Slagtesvin. Delvis spaitegulv, 50-75 % fast gulv		38	38	38	Oplysninger fra håndtegnet skitse fra ansøgning		
I ølt			2301	2301	2301	Kan variere marginalt iht. Husdyrgodkendelse.dk pga. afrunding		

Der ansøges om flex til smågrise og slagtegrise i ansøgt drift i alle stalde

* Stalden BBR 6 på Hellinghøjvej er på et tidspunkt (for 2014) ændret til slagtesvinestald. Stalden er i 2 sektioner. I begge sektioner er der opsat en væksemur på ca. 1,2 m øst-vestgående. På hver side af muren er 2 x 10 stier i den vestligste sektion med en øst-vestgående gang mellem stierne. I den østligste sektion er gangen fra forrummet beholdt. På vestsiden af gangen er der dels en almindelig sti og dels 4 sygestier med 50-75 % fast gulv og resten spalter. På østsiden af gangen er der 2 x 9 stier med en øst-vestgående gang mellem stierne.

Staldtegninger og skitser fremgår af regnearket for opgørelsen af produktionsarealerne

Bilag 3: Afløbsplan

